Ч. 99. Львôвъ, Середа 22 грудня 1882 (3 сѣчня 1883). **Рочникъ III.**

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ русскихъ святъ) о 4-ôй годинѣ пополудни. Литерат. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстій“** выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Рекламаціи неопечатаній вôльнй ôтъ порта.

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ *для Австріи:*
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чвертъ року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чвертъ року . . 3 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50
на чвертъ року . зр. 1·25

Для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 8 рубл.
на пôвъ року . . 4 рубл.
на чвертъ року . . 2 рубл.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 12 рубл.
на пôвъ року . . 6 рубл.
на четвертъ року . 3 рубл.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . 2 р. 50к.

Для Заграницы, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . . 10 зр.
на пôвъ року . . . . 5 зр.
на чвертъ року . . . . 2·50 зр.
съ дод. „Библіотеки:
на цѣлый рôкъ . 14 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . . 6 зр.

VII. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ *ѣ*=**ji**, *ô*, *û*=**i**, *и* (въ серединѣ и на кôнци словъ)=**ы**, *и* (на початку словъ и по самогласныхъ) = **i**, *ô* (на початку словъ) = **ві**.

Съ новымъ рокомъ 1883 стане „Дѣло“ выходити три разы на тыждень, що вторника, четверга и суботы.

Предплата на **„Дѣло“** выноситъ на *мѣсяць* **1 зр.**, на *чвертъ року* **3 зр.**, на *пôвъ року* **6 зр.**, на *цѣлый рôкъ* **12 зр**.

Предплата на **„Библіотеку найзн. повѣстей“** выноситъ на *чвертъ року* **1 зр. 25 кр.**, на *пôвъ року* **2 зр. 50 кр.**, на *цѣлый рôкъ* **5 зр.** а. в.

Предплата на *„Дѣло“ вразъ съ „Библіотекою“* выноситъ чвертьрôчно 4 зр., пôврôчно 8 зр., цѣлорôчно 16 зр. а. в.

Предплата на „Дѣло“ выноситъ *для Россіи* чвертьрôчно 3 руб., пôврôчно 6 руб., цѣлорôчно 12 руб. Предплата на „Дѣло“ вразъ съ „Библіотекою“ выноситъ для Россіи чвертьрôчно 4 руб., пôврôчно 8 руб., цѣлорôчно 16 руб. — на саму „Библіотеку“ (безъ „Дѣла“) пôврôчно 2 руб. 50 коп., цѣлорôчно 5 руб. Читателѣ „Дѣла“ и „Библіотеки“ будутъ мати тыжднево що найменше чотыри великихъ печатныхъ аркушѣвъ лектуры рôжнородной, займаючой и поучаючой.

Понеже до кôнця сего року выйде 26 аркушѣвъ розпочатой повѣсти *„Грошѣ а праця“*, проте новоприступаючй предплатники „Библіотеки“ маютъ доплатити 2 зр. а. в., взглядно 2 руб., щобы одержати въ р. 1883 тыхъ 26 аркушѣвъ сеи повѣсти, выданой въ р. 1882, котра скôнчится въ сѣчню або лютôмъ р. 1883.

Предплату слѣдуе пересылати (найлучше переказомъ) до **„Администраціи „Дѣла“ во Львовѣ“**.

„Дѣло“ и **„Библіотеку“** можна такожь письменно замовляти на цѣлый рôкъ або на пôвроку, а предплату сплачувати мѣсячно, квартально, або пôврôчно. Замовленье муситъ въ собѣ заключати имя и прозвиско замовляючого, часъ на якій замовляе, и означенье, якъ буде платитися предплата.

Просимо о точнй адресы.

Редакція и администрація „Дѣла“.

Ôтъ Выдѣлу „Рускои Рады“

одержали мы до помѣщеня слѣдуючій:

ÔТЗЫВЪ

до почтенныхъ Выборцѣвъ округôвъ выборчихъ ЖОВКВА, СОКАЛЬ и РАВА РУСКА.

На день 10 го лат. сѣчня 1883 р. розписаный выбôръ посла до думы державнои въ Вашихъ выборчихъ округôвъ. Въ той день маете Вы на мѣстце уступившого посла Федоровича выбрати нового посла до Вѣдни въ думу державну, где ôнъ съ другими свѣтлыми мужами въ цѣлои австрійскои державы мае радити о справахъ тои державы и всѣхъ еи коронныхъ краѣвъ, отже и нашого краю — и нашои Галицкои Руси.

Мужь досвѣдченый и обзнакомленый зô всѣми справами державы и нашои Руси, мужь оборотный, а при тôмъ постоянный и любячій горячо нашу Русь, заслугуе при такôмъ выборѣ на Ваше найбôльше довѣріе.

Выборцѣ! Маете выбирати посла, посла въ чисто-рускихъ выборчихъ округôвъ, отже представителя Русинôвъ, котрый бы, яко добрый сынъ нашои Руси, совѣстно и ôтважно виступавъ запôзнану и бѣдну нашу галицку Русь! Маете выбирати посла въ меншихъ посѣлостей, въ куріи сельскои, котрый бы, якъ рôдный братъ Вашъ, цѣлымъ серцемъ и цѣлою душею чувствувавъ Вашй потребы, Вашй кривды и жалѣ, котрыйбы бувъ въ станѣ, умѣвъ и хотѣвъ за Васъ упôмнутися въ думѣ державнôй.

Маете выбрати посла, котрыйбы совѣстно и свѣтло, на славу и користь Вашу высказувавъ передъ лицемъ правительства и представителями цѣлои державы Вашй кривды и желаня, котрыйбы постоянно и неустрашимо боронивъ Вашй интересы. Маете выбрати посла, котрого бы нѣякій пôдступъ и нѣяка сила не зъумѣли ôтклонити ôтъ обороны святыхъ Вашихъ правъ, котрый бы яко вѣрный Русинъ надъ власне житье боронивъ Васъ, доходивъ и добивався правъ руского народа, виступався за нашу Русь святу!

Выборцѣ! На такого посла представляе Вамъ „Руска Рада“ во Львовѣ, выслухавши голосôвъ передовыхъ Русинôвъ въ Вашихъ выборчихъ округôвъ, Высокопреподобного

Антонія Юзычиньского,
руского каноника въ Перемышли.

Есть то мужь, котрый въ теперѣшню тяжку пору нашого народного житя якъ найсвѣтлѣйше ôтповѣть повысше начертанôй задачи посла, котрый найкористнѣйше зъумѣе въ нынѣшну добу заступати Васъ въ думѣ державнôй, а яко горячій и зъ своихъ заслугъ широко звѣстный патріотъ рускій, знаючій докладно всѣ потребы и кривды руского народа, знаючій подрôбно Вашй потребы и желаня, а щиро ôтданый рускôй справѣ, зъумѣе и зможе, яко вѣрный и выпробованый сынъ Руси, виступатися за Вашй права и ихъ успѣшно боронити.

Выборцѣ! Вѣрнй Сыны Руси! Единодушнôсть, згода и неустрашимôсть — то наша побѣда! Станьте разомъ якъ одинъ мужь до выборôвъ и голосуйте неустрашимо на Впр. Антонія Юзычиньского, руского каноника въ Перемышли. Не дайтеся нѣкому и нѣчимъ залякати або обаламутити. Справу Вашу, справу цѣлого руского народа, справу нашои Матери-Руси рѣшаете Вы тутъ.

Голосуйте проте всѣ лишь на сего одного кандидата, бо тôлько единостею и согласіемъ Вашихъ голосôвъ побѣдите и докажете передъ свѣтомъ, що добре дбаете о добро Ваше, о добро цѣлого руского народа и цѣлои Руси.

Памятайте, що цѣлый рускій народъ смотритъ на Васъ съ довѣріемъ, що Вы не дасте выдерти собѣ побѣды и выберете собѣ на посла свого руского чоловѣка, Впр. Антонія Юзычиньского, каноника зъ Перемышли!

Львôвъ, дня 11 (23) грудня 1872.

Ôтъ Выдѣлу Рускои Рады во Львовѣ.

Колижь прояснится?

Наконець бере верхъ розвага!

Вѣденьска рада державна святкуе. Урядовй газеты подаютъ нѣмыми цифрами, на чѣмъ покôнчилася реформа груптового податку. Тй цифры, нѣмй якъ Сфинксъ и также великй якъ Сфинксъ, вызываютъ таке саме чувство, якъ египске божище: чувство страху-грозы. Сойму нема. Груба мрака покрывае его будучнôсть. Зъ сеи густои мраки чути вже якійсь шумъ, нѣбы пôдземный гукъ, нѣбы пискъ зойкливого вѣтру передвыборчои агитаціи, але не знати, чи сей вѣтеръ роздуе ту густу мраку, чи може нанесе еще бôльше мрачнои темравы. Наконець густа мрака ширшае по цѣлôмъ небосклонѣ, Галичина стае похожою на мрачный Лондонъ. Счезла якъ пѣна до недавна славлена свѣтлôсть, ясноcть и щасливôсть, мрака заслоняе очи, сусѣдъ не бачитъ сусѣда, чоловѣкъ чоловѣка, — всѣ блукаютъ въ темравѣ и на мѣсце недавнои веселости лякъ переймае серця, глухій шумъ и стукъ невидимыхъ силъ и людей будитъ страхъ и съ страхомъ кличутъ всѣ: где мы забрыли, где мы зайшли, чи вжежь не бачити намъ свѣтла? Голосъ польского генія кличе зза могилы до своихъ галицкихъ сынôвъ: ciemno wszędzie, głucho wszędzie, co to będzie, co to będzie? И якась, майже ôтчаянна тревога пробиваеся середъ галицко-польскои суспôльности, — тревога, чи непорадность, чи песимистична апатія, що ôтбиваеся навѣть въ галицко-польскихъ газетахъ, що доси такъ дуже любили рожевымъ свѣтломъ, якъ бенгальскимъ огнемъ, освѣчувати станъ краю, поступы своеи делегаціи, успѣхи своеи политики...

Розумѣеся, що и станъ рускои суспôльности не о много ôтмѣнный. Страхъ мае не тôлько великй очи, але и заражаючу силу. Тяжкій, мрачный воздухъ, вытвореный галицко-польскою политикою, муситъ зарôвно давити Русинôвъ якъ и Полякôвъ. До того еще сего року ажь надто много назбиралось хмаръ и тучь на рускôмъ небосклонѣ, щобъ и тутъ густа мрака не закрывала ясного сонця. Рôжница тôлько та, що Русины не мали не то верховодства, але навѣть дѣяльнои участи въ тôмъ затемненю нашого небосклону, а були тôлько мимовольными свѣдками тыхъ тучь и громôвъ — тои мрачливости; — тымъ часомъ коли Поляки, чи то яко непреодолима бôльшôсть въ соймѣ, чи яко найвиднѣйша и рѣшаюча партія въ радѣ державнôй, мусятъ признати и признаютъ, що все те, що доси у насъ дѣялося и дѣеся, есть именно плодомъ ихъ политики, ихъ верховодства. Та рôжница становища одныхъ а другихъ выроджуе въ певнôй мѣрѣ троха ôтмѣнный чувства тутъ а тамъ. Вже зъ роду задумчивый Русинъ, засудженый пасивно переносити на собѣ рôжну долю, не преся такъ живо силомôць розбивати натовпленй мрачнй хмары, але съ цѣлою свѣдомостею своеи пасивнои ролѣ, дивличись на ту темраву, повторяе слова свого народного генія:

И день иде и нôчь иде
И голову схопивши въ руки —
Давуешся, чому не йде
Апостолъ правды и науки?...

Въ далеко бôльшôмъ клопотѣ суть Поляки, бо не тôлько журитъ ихъ безъуспѣшнôсть дотеперѣшнои политики, ними самыми вытворенои, але мимо волѣ насуваеся пытанье, якъ выдобутись зъ упадку и якъ удержати верховодство въ своихъ рукахъ. Съ найбôльшимъ ôтчаяньемъ говоритъ о тôй политицѣ „Gazeta krakowska i Reforma“, бо называе еи просто „Zbankrutowaną polityką“. Вправдѣ стараеся „Gazeta krakowska“ зôпхати всю вину на „консервативну фракцію“, пôдъ чимъ розумѣе верховодячу партію „Czas“-у, понеже однакожь съ тою „фракціею консервативною“ на дѣлѣ йдутъ разомъ всѣ прочй польскй „фракціи“, невыключаючи навѣть взглядно найлиберальнѣйшихъ, то замѣты „Gazet-ы krak.“, тымъ самымъ дотыкаютъ не лише партію Станчикôвъ, але и прочихъ, хочьбы мимовольныхъ сподвижникôвъ дотеперѣшнои галицко-польскои политики. Се выходитъ навѣть зъ самыхъ словъ „Gazet-ы krak.“, котра такъ представляе теперѣшный станъ Галичины:

„Попсованôсть публичного духа, матеріяльна руина економичного стану краю, управа безъ краевои мысли провôдной, публичне выхованье, що цѣлкомъ вымыкаеся зъ пôдъ руководства и вплыву представительства краю, а перемѣняе справу просвѣты въ обосѣчный мечь, а въ многихъ случаяхъ на отрую народного духа и публичного спокою; безмысльный або самолюбный сервилизмъ — се плоды того панованя („консервативнои фракціи“). — Хаосъ и руина, два объявы наслѣдствъ дотеперѣшнои политики на внѣ с. е. для краю, а внутръ умученье и знищенье передовыхъ людей о великихъ талантахъ, пануючои фракціи, корифеѣвъ, що въ надѣѣ, выскати силу политичну, ôтдалися, жаль сказати, въ службу самолюбнои фракціи; сегодня лежатъ они — колисьто горячй серця и сôль польскои интелигенціи — политично мертвй будь на выгôднôмъ ложу поваги безъ силы и содержаня, будь на ложу физичнои безсильности. Иншихъ, не меншихъ талантомъ а бôльшихъ практичными вдôбностями, выдала „фракція“ на лупъ и знищенье чужимъ интересамъ... Политика, мнимо консервативна, валится сама въ себе въ цѣлости и въ частяхъ, покрывши край руинами.“

По такôмъ сумнôмъ переглядѣ стану краю требабы надѣятись, що „Gazeta krak.“ укаже дорогу выходу зъ хаосу. Она завѣрае, що „патріотичнй и щиро обывательскй елемента ôтбудуютъ наново политику краеву“, але не говоритъ, где суть тй елемента, а дальше, якбы на доказъ своеи непорадности и безпрограмовости, ховаеся за блудну фразу: „не есть нашою задачею (?!!) анѣ покликаньемъ, представляти програмы для краевои политики“, и за неменше блудну якъ мистичну фразу, що „автономична програма почивае въ ухвалахъ соймовыхъ и въ загальнôмъ почутю обывательскихъ елементôвъ“!! Тутъ очевидно сама „Gazeta krak.“ не знае, якъ выдобутись зъ хаосу.

О тôмъ самôмъ предметѣ замѣстила „Gazeta narodowa“ обширну статю п. з. Albo-Albo! —, походячу зъ позаредакційныхъ кругôвъ, въ котрôй широко и съ великою правдою представляеся теперѣшный станъ галицко-польскои политики.

На вступѣ поясняе авторъ, що теперѣшне правительство все таки йде тою самою дорогою якъ и попереднй (централистичнй) и такъ само ôтносится до Галичины. Дальше переходитъ до политики польскои делегаціи и до стану галицко-польскои суспôльности и такъ обзываеся: Въ австрійскôмъ парляментѣ здобули мы (Поляки) собѣ переважаючій вплывъ. Добросерднй гречкосѣѣ оказалися на наше власне здинованье знаменитыми бесѣдниками, ба навѣть фаховыми мужами. Австріи дали мы министра финансôвъ; корона допустила до своеи рады польскій жупанъ побôчь фрака и мундура, — а однакожь менше у насъ розуму стану, якъ коли небудь передъ тымъ, менше ôтваги, менше погляду, менше старанности о будучнôсть. На пытанье: що дальше?... не маемо програмы, а навѣть о нѣй не думаемо. Есть тôлько внеохоченье, апатія, а вже недалеко и до прострацiи! — Навѣть нашому дневникарству, ославленому въ непокôрливости, бунчужности, смѣлости и живости, заслуженому чуйностею и енергіею, не стае теперь давного духа. Не маемо о що спорити межи собою, не маемо чого жадати ôтъ другихъ, здобули мы собѣ кôльце предплатникôвъ и годуемо ихъ простымъ записуваньемъ фактôвъ, достойнымъ якого протоколянта. На зборы выборцѣвъ, скликаныхъ для посольского справозданя, прибувае ледви самъ посолъ, скликуючій тй зборы. Щобъ не стрѣтитися въ газетѣ съ якою живѣйшою мыслею, пренумерують люде газету съ едиктами (Gazeta lwow.). Якъ выглядаютъ нашй набутки: однй суть еще недостаточнй, якъ пр. финансовй стоваришеня; другй приносятъ лише шкоду якъ пр. нашъ любимець, просвѣта люду (?!!), або суть надто слабй, якъ пр. дѣяльнôсть радъ повѣтовыхъ. А що найстрашнѣйше, то розгляньтеся по нашихъ проводячихъ мужахъ стану! Всѣ они походятъ зъ часôвъ вяницѣ, зъ лѣтъ 1840... 1845... 1848... 1849 — новѣйшй часы не выдали майже нѣ одного! До сего додаймо, що коли Господь не сотворитъ якого чуда, то анѣ думати у насъ о якôмъ такôмъ промыслѣ краевôмъ. Австрійско-угорска система цлова такъ установлена, — а змѣнити еи на нашу користь абсолютно не маемо силы — що давнѣйше систематично недопусканй и пригнѣтанй фабрики въ Галичинѣ нынѣ не можутъ повстати — навѣть Бяла загрожена фискализмомъ. Що небудь запрацюемо на рôли, все тое — и колибъ тôлько не бôльше! — мусимо выдати на выробы чужого промыслу. Сему чужому промыслови платитъ Галичина пôсля послѣдного обчисленя шѣстьдесятъ миліонôвъ зр. рôчно! А стôлько не побираемо мы ôтъ заграницѣ. Тожь мусимо зъ року на рôкъ що разъ бôльше задовжуватися. Щожь дожидае насъ?... Полотнянка або банкруцтво! До сего убожества додаймо, що всѣ нашй клясы працюючй суть надмѣрно обдовженй, а що процентъ ôтъ тыхъ довгôвъ або йде за границю, або хочь лишаеся въ краю, то йде въ руки касты непрацюючои, що то лише чигае на выскъ зъ нашои працѣ! — — Мы не маемо огнища народного, товариского — не маемо столицѣ. Всѣ справы просвѣтнй, карнй, цивильнй, политичнй, скарбовй, грошевй, законодавчй рѣшаются въ Вѣдни — тамъ звертаются всѣ очи, всѣ надѣѣ дозволенй и нечестнй аспираціи... Тамъ, жаль сказати, перутся такожь всѣ нашй бруды. Справдѣшный танець пекольный побачитъ, ктобы заглянувъ до кореспонденцій нашихъ владѣючихъ земляковъ и нашихъ вплывовыхъ депутованыхъ. Кто хоче пôзнати, якъ выглядае въ душѣ не одинъ зъ тыхъ нашихъ полупанкôвъ, що то не уважаютъ за Боже сотворѣнье такого земляка, що не есть шамбеляномъ, най заглянe въ Вѣдни до передпокоѣвъ гофратôвъ, жидôвъ и т. д. А не лучше бувае и съ нашими демократами! — Въ такôмъ станѣ зближаеся критична для насъ хвиля“...

Представивши такій сумный образъ теперѣшного стану, авторъ наведенои статіи шукае дороги, котрою можнабы выйти зъ сего упадку. Таку дорогу бачитъ ôнъ въ правно-политичнôй реформѣ сполученôй съ реформою економично-финансовою. Тую реформу поясняе авторъ въ слѣдуючій способъ: „Треба, щобы

людность могла перенести на собѣ тѣ подвысшеня (податкôвъ) и тѣ новѣ тягары, щобы не сталося такъ, що вправдѣ держава не буде потребувала затягати новыхъ пожичокъ, але за то людность буде мусѣла запожичатись на податки. Доходы людности не пôднесутся ôтъ того, що податки будутъ пôдвысшенѣ, або що новѣ податки наложится на доси протегованѣ клясы. Треба тôй людности, а якъ въ Австріи — народамъ, краямъ — такъ дуже рôжнымъ що до географичного положеня, що до характеру, розвою, поступу и потребъ — розвязати руки, о скôлько лише позволяютъ взгляды на державну спôльность, щобы они могли свобôдно працювати, пôдноситись и розвиватися; щобы то, що есть пожиточнымъ а навѣть необходимымъ въ альпейскихъ або ческихъ краяхъ, а у насъ есть шкодливымъ, або на ôтворотъ, не накидувано зарôвно однымъ якъ и другимъ; щобы народы и краѣ Австріи въ высше згаданыхъ границяхъ самѣ о собѣ рѣшали".

Здаеся, що тѣ и тымъ подôбнѣ голосы явного незадоволеня, якѣ озвалися послѣдными часами зъ помежи самыхъ Полякôвъ, не выключаючи навѣть самыхъ польскихъ послôвъ, якъ пр. пос. гр. В. Дѣдушицкого и пос. Сплавиньского (котрыхъ справоздання посольскѣ мы свого часу подали), принудили наконець консервативный „Czas", ôтграючій середъ польского дневникарства ролю Beschwichtigungshofratha, — забрати голосъ въ тôй справѣ. „Czas" посвятивъ сего разу ажь чотыри величезныхъ стовбцѣвъ свого послѣдного числа зъ 31 грудня 1882, щобы на новый рôкъ принести своимъ читателямъ хочь крыхôтку потѣхи середъ тяжкои журбы. Однакожь, жаль сказати, такъ просторонна статія „Czas"-у представляе дуже мало що позитивного пôдъ взглядомъ свого успокоеня.

„Czas" увѣряе, що не зайшло нѣчого такого, щобы справдѣ загрожувало въ нашôмъ краю спôльному, згодливому а вытревалому дѣланю додатныхъ силъ и розумныхъ людей, — що тôлько нещаснѣ дрôбнѣ похибки, непорозумѣня, опертѣ не на самôй рѣчи але на штучныхъ формулкахъ, назвахъ и формахъ могли-бы тутъ станути на перешкодѣ. — Вправдѣ не тôлько взгляды политичнѣ и економичнѣ, але и деструкційнѣ стремленя, соціялистичнѣ и терористичнѣ розрухи, бажаючѣ втиснутись до нашои суспôльности изъ внѣ, наказуютъ скупляти силы, але люде доброи вѣры и доброи волѣ бажаютъ поправити нынѣшный станъ рѣчей, желаютъ поступу и розвою и власне длятого мусятъ розпрощатись съ теорією невдоволеня. Здорова критика потрѣбна, она повинна роздѣлити нерозважне невдоволенье ôтъ безмысльного вдоволеня. Найперше треба собѣ вдати справу, въ чого можемо бути справдѣ невдоволеными. Въ нашôмъ положеню можемо бути невдоволенѣ въ самыхъ себе и въ правительства и въ теперѣшнои системы. Що до насъ самыхъ, то можемо бути невдоволенѣ въ того, що безперечно могли мы о много бôльше вдѣлати, якъ мы на дѣлѣ вдѣлали. Що до правительства и теперѣшнои системы, то треба признати, що не ставляе анѣ формальныхъ анѣ засадничихъ перешкодъ розвоеви краю. Чи его достаточно и якъ слѣдъ, попирае, — се инше пытанье. „Nie jest jeszcze tak dobrze, jakby być powinno, ani jak tego pragniemy, ale, aby miało być, jak się nieraz słyszy, gorzej z dzisiejszym systemem i Polakami w rządzie, nie widzimy". На доказъ, що не такъ зле, якъ звычайно говорится, пôдноситъ „Czas" слѣдуюче: „слушнôсть наказуе въ першôмъ рядѣ записати зменшенье и обмеженье великои, вопіющои несправедливости при регуляціи грунтового податку; устороненье несправедливостей и надужитій, якѣ були въ практицѣ; увысканье желѣзницѣ; глубшій взглядъ въ справу дотычащу организму цѣлого краю, въ справу руску; наконець въ многихъ случаяхъ объявлену прихильнôсть, якъ се доказуе подане руки правительствомъ до полагодженя индемнизаційнои справы"...

Можна дуже сумнѣватися, чи навѣть сама редакція „Czas"-у вдоволена и успокоена тыми своими успокоенями, бо треба вже великои наивности, щобы межи користнѣ „здобутки" для краю зачисляти регуляцію грунтового податку и индемнизаційну угоду! Але власне то, що „Czas" мимо найлучшои волѣ не може вынайти лучшихъ аргументôвъ противъ невдоволеня, що майже всѣ его выводы сходятъ до особистои обороны, до того, щобы шанувати и пôддержувати, а не критикувати и ослабляти мужѣвъ верховодячихъ въ польскôй делегаціи и въ загалѣ въ цѣлôй галицко-польскôй политицѣ, бо инакше и тіи упадутъ, наконець видима затревоженôсть и непорадность „Czas"-у супротивъ взростаючого и зъ всѣхъ бокôвъ пôдносячогося невдоволеня — есть найлучшимъ доказомъ, що и партія „Czas"-у, отже партія верховодяча опинилася середъ густои, непроглядной мраки, що закрывае выглядъ на будучнôсть, родитъ тревогу и непорадность, а навѣть страхъ. Що невдоволенье, знеохоченье, апатія и безнадѣйнôсть берутъ що разъ бôльше верхъ въ краю, що закрываютъ темными хмарами нашъ небосклонъ, се знае и чуе добре „Czas", зарôвно якъ и всѣ другѣ, въ противнôмъ случаю его голосъ успокоена не бувбы такъ дрожачій и такъ пригнетеный. Не видимо въ тôмъ нѣякои прислуги для народу, краю и державы, щобы на силу закрывати зло, яке на дѣлѣ существуе. Не маемо причины радуватись зъ того, що находимося въ такôмъ сумнôмъ станѣ, але мусимо жалѣти, если верховодяча партія не хоче видѣти всѣмъ видимого зла. Далеко патріотичнѣйше и розумнѣйше поступивъ собѣ авторъ статіи „Albo — Albo", выказуючи сумный станъ а заразомъ стараючись найти дорогу до поправы и ратунку. Треба признати, що пôднесена нимъ реформа правно-политична, сполучена съ реформою економично-финансовою, есть тою дорогою, що може вывести зъ теперѣшного сумного стану, бо въ тôй реформѣ можна вмѣстити все, що на дѣлѣ потребуе поправы и уладженя. Для кождого мыслячого зрозумѣлый и бодай почасти ясный объемъ такои реформы. Не есть се нова гадка, бо о нѣй не тôлько говорятъ, але живо спорятъ ôтъ того самого часу, коли заведено у насъ конституцію, ажь до нынѣшного дня, ôтъ часу, коли оклики: централизація и децентрализація (федерація) вытворили два таборы, два головнѣ сторонництва, котрыхъ борба и доси не покôнчена. Вже ôтъ часôвъ введеня дуализму, а еще бôльше ôтъ тои поры, коли централисты по упадку министерства Аверспергъ-Лассеръ цѣлымъ радомъ тяжкихъ блудôвъ выявили свою цѣлковиту неспособнôсть, управляти державными справами, — можна було уважати централизмъ за збанкрутовану форму державного устрою. Пôсля неудачнои пробы съ централизмомъ осталася для австрійскои державы еще друга дорога: правно-политична реформа устрою державного въ дусѣ правдивои автономіи народôвъ и краѣвъ и на пôдставѣ рôвноправности всѣхъ народôвъ, а разомъ съ тымъ ôтповѣдна сему устроеви реформа економично-финансова. Отже на нещастье та, за необходиму узнана перемѣна устрою управы такъ цѣлои державы якъ и поодинокихъ краѣвъ и справа помиреня всѣхъ австрійскихъ народôвъ — правду сказати — поступае такъ дуже повôльнымъ крокомъ, що сего поступу мимо уплыву цѣлыхъ трохъ лѣтъ зовсѣмъ не знати.

Знеохоченье чи рôвнодушнôсть въ радѣ державнôй такъ видно проявляеся, що многѣ послы навѣть по пôврôчнôмъ замкненю рады державнои не узнаютъ за потрѣбне хочьбы лише явитись въ парляментѣ, такъ що вже въ першихъ початкахъ наново ôткрытыхъ засѣдань президентъ бувъ въ клопотѣ, якъ зôбрати комплетъ рады державнои. Найважнѣйшѣ комисіи по бôльшôй части нѣчого не роблятъ, а о такъ первостепенно важныхъ комисіяхъ, якъ пр. комисія для ощадности въ выдаткахъ державныхъ, котра могла и повинна бы була заразомъ предложити проектъ администраційнои реформы, або якъ комисія економична, — о такихъ комисіяхъ пропавъ навѣть и слухъ. Такъ зъ однои стороны автономисты не объявляютъ потрѣбнои силы позитивнои, творчои; реформы податкôвъ ведутся пôсля старого взôрця централистичного; а зъ другои стороны централисты такъ въ посольскôй палатѣ якъ и въ палатѣ панôвъ стаютъ сторчакомъ противъ всякои позитивнои, поступовои працѣ. Такоюжь безплодностею ôтзначались и нашѣ соймовѣ сесіи. Сумно подумати, що загалъ мало помало починае навыкати до тои гадки, будьтобы нашѣ парляментарнѣ представительства не могли нѣчого позитивного и хосенного здѣлати, а черезъ то щоразъ бôльше рôвнодушно ôтносится до сего, для кождого просвѣченого народа такъ дорогого конституційного организму. А при такôмъ станѣ, якій же выхôдъ зъ тои бездѣльности, апатіи и зъ того застою? Тутъ очевидно труднôсть почивае не такъ въ вынайденю новои дороги, якъ въ вынайденю ôтповѣдныхъ силъ, новыхъ людей, що умѣлибы смѣло вступити на нову дорогу реформъ. „Wzmocnienie dzisiejszych sił młodszemi i nowemi poczytamy zawsze za nader pożądane, ale w nowe warstwy polityczne u nas nie wierzymy i ich powstania nie pragniemy" — говоритъ „Czas" въ своѣй статіи, а тѣ слова найлучше характеризуютъ теперѣшне положенье. Верховодяча партія чуе свою безсильнôсть въ позитивнôй творчости, она бы радо приняла до себе въ безъусловну службу одну або другу нову силу, але она за нѣщо въ свѣтѣ не хоче анѣ уступити анѣ змѣнити свого безплодного поступованя, обавляючись въ такôй змѣнѣ своеи смерти и затраты. Супротивъ слабости а радше незъорганизованости другихъ елементôвъ, не выключаючи тутъ и елементу руского и невдоволеныхъ елементôвъ польскихъ, есть она еще на стôлько сильна, щобъ удержатись при верховодствѣ, але зъ другои стороны она занадто слаба, щобы бути активною, хосенно дѣяльною и поступовою при тôмъ верховодствѣ. Та безсильнôсть надае власне цѣлому станови той сумогладный видъ застою, бездѣльности и апатіи и зъ ôтси то вытворюеся та непроглядна ярачливôсть, про котру мы говорили на вступѣ.

Отжежь середъ цѣлого того безъôтрадного стану есть то одно потѣшаючимъ, що наконець мало помало починае брати верхъ розвага и що невдоволенѣ елемента не поперестаютъ вже на однôмъ невдоволеню, але почуваютъ потребу дѣлати, лучитись разомъ и шукати дороги ратунку. Правда, що тѣ елемента не перебули еще нѣ якои школы политичнои, а вже черезъ то одно суть еще досыть слабыми супротивъ добре рутинованыхъ и зъорганизованыхъ соперникôвъ своихъ. Для того то та борба межи одными а другими не такъ скоро покôнчится; новѣ силы мусятъ доперва еще бôльше выробитись, скрѣпнути, щобы могли они выступити активно. Але поки тѣ новѣ силы не выступлятъ дѣяльно въ нашôмъ публичнôмъ житю, поки новѣ рады новыхъ людей съ жизненными идеями не станутъ до працѣ на публичнôй нивѣ нашого житя, поти годѣ надѣятися змѣны на лучше. Тôлько новый духъ нового ôтродженя и свѣжѣ, незужитѣ еще силы можутъ вытворити нове житье.

Статя „Dziennik-a polsk-ого" зъ минувшои суботы, котра въ пророчій способъ вже напередъ заповѣла, що тогожь дня мае появитися вечеромъ на колюмнахъ „Слова", и тымъ мимовольно здрадила жерело своеи информаціи, подала газетѣ „Слово" случайнôсть передъ самыми выборами выступити съ статіею, обчисленою не тôлько на розъеднанье але и на розъаренье Русинôвъ, тымъ сумнѣйше, що опираеся на самыхъ ложныхъ выгадахъ и зовсѣмъ перекрученыхъ фактахъ. Не знаемо, чи хочбы найслабше почутье патріотичне не наказувало бодай въ такъ рѣшаючôй хвили, якъ послѣднѣ днѣ передъ выборами, коли треба стремѣти до всеможливои консолидаціи всѣхъ силъ а уникати всего, що моглобы розстроити и безъ того не дуже сильнѣ ряды рускихъ борцѣвъ, не выступати съ инвективами, обчислеными тôлько на розъеднанье нашихъ силъ, инвективами тымъ бôльше мерзкими, що они зовсѣмъ *не* годятся съ фактичнымъ станомъ рѣчи. Хотяй таке выступленье „Слова", и то въ таку *критичну* пору, всею силою вызывае насъ до ôтповѣди въ оборонѣ правды и загроженои рускои справы народнои, то однакожь руководженѣ взглядами на загальне добро и вѣрнѣ припатôй кождымъ комитетомъ выборчимъ засадѣ, щобы справы внутренно комитетовѣ не вытягати передъ широкій свѣтъ, засадѣ, котра, здавалося намъ доси, повинна була обовязувати и „Слово",[1] — нынѣ повздержуемось ôтъ такои ôтповѣди. Мы позволимо собѣ тôлько звернути увагу выборчого комитету, а именно его Впр. предсѣдателя, що о скôлько намъ вѣдомо, доси не зайшовъ нѣякій фактъ, котрыйбы наказувавъ категорично заключати на розбитье комитету выборчого, котрого дѣяльнôсть здаеся намъ доперва що-ино почала розвиватися. Не входячи на нынѣ въ сущнôсть инвективъ „Слова" противъ однои стороны комитету, мы сконстатуемо лише, що власне такѣ инвективы, еслибы они остались безъ запереченя зъ другои стороны, можутъ статися причиною сумныхъ послѣдствій розъеднаня и бездѣльности. Длятого хочемо надѣятися, що въ интересѣ добра загалу предсѣдатель комитету разомъ съ членами однои стороны комитету вступится въ оборонѣ членôвъ комитету зъ другои стороны противъ ложныхъ инвективъ „Слова" и въ той способъ уможливитъ дальше спôвдѣланье, а то тымъ бôльше, що въ противнôмъ случаю, колибы таке заявленье не послѣдувало, несправедливо нападена сторона мусѣлабы не тôлько въ оборонѣ власнôй, але въ оборонѣ добра загалу и для выказаня, кто на дѣлѣ бавится интригами на шкоду Руси, **выяснити цѣлый фактичный станъ справы на пôдставѣ неоспоримои правды и ясныхъ документôвъ, якъ и многочисленныхъ свѣдоцтвъ загально поважаныхъ мужѣвъ Руси.**

Тожь ожидаемо такого заявленя, щиро бажаючи, щобы въ той способъ ôтверто пôднесенѣ усилія розъеднаня. За надто высоко ставимо добро Руси и добре розумѣньо важнôсть теперѣшныхъ тяжкихъ часôвъ, якѣ приходится переживати Русинамъ, щобы мы могли въ тôй справѣ хочь въ чѣмъ небудь руководитись якими партійными взглядами. Изъ довода того власне нынѣ мовчимо противъ инвективъ „Слова", хотяй вже и нынѣ моглибы мы наглядно выказати цѣлу ихъ ложнôсть и тенденційнôсть. Маемо въ кôнци надѣю, що и выборцѣ повѣтôвъ Жовкôвь-Рава-Сокаль суть задалои справы выборчои въ тыхъ округахъ и самѣ якъ найлучше можутъ оцѣнити, скôлько правды есть въ инвективахъ „Слова", и що длятого не зважаючи на такѣ посторонѣ усилія помѣшати единодушнôсть, будутъ и дальше такъ якъ доси единодушно стояти вѣрно при рускôй справѣ и при выборахъ поступати такъ, щобы тая справа ôтнесла побѣду.

Въ тôмъ самôмъ числѣ и въ тôйже самôй интенціи пôдноситъ „Слово" справу непринятя п. Ц. до „Ставропигійского Института" и робитъ до сего ôтповѣдный такъ само тенденційный и ложный коментарь. Передовсѣмъ спытаемо редакцію „Слова", чи такъ то она умѣе шанувати ухвалу „Ставропигійского Института", повзяту въ притомности самого редактора „Слова", отже якъ надѣемось ему добре вѣдому, тымъ бôльше, що ôтъ тои ухвалы не проминувъ нынѣ навѣть и мѣсяць. Мы власне зô взгляду на ту ухвалу мусимо повздержатися ôтъ мериторичнои ôтповѣди „Слову" въ надѣѣ, що та справа въ компетентнôмъ мѣсци буде пôднесена и ôтповѣдно залагоджена. На теперь можемо тôлько выразити наше сожалѣнье, если редакція „Слова" чѣпеся ажь такихъ способôвъ, щобы докинути нового жару до вражды.

Низшѣ школы рôльничѣ.

Галичина передовсѣмъ край рôльничій; рôльництво — се головна жила въ органахъ краевои продукціи; далеко менше значеня маютъ промыслъ и торговля. Колижь рôльництво есть найголовнѣйшою пôдставою господарства народного въ нашôмъ краю, то слѣдувалобы, що власть державна и краева повинна дбати о его розвôй и пôднесенье. Тымчасомъ мы бачимо зовсѣмъ противно; въ послѣдныхъ именно рокахъ нашъ соймъ далеко бôльше дбае о пôднесенье промыслу въ краю, нѣжь рôльництва. Правда, що у насъ промыслъ потребуе пôдпоры и подвигненя, але не при дбанье о промыслъ не повинноси залишати и занедбувати рôльництва. Люде здорово глядячѣ на станъ народнои господарки въ нашôмъ краю, неразъ звертали увагу мѣродайныхъ сферъ на належну опѣку рôльництва въ Галичинѣ. И мы въ „Дѣлѣ" звертали неразъ увагу на тую справу; пригадуемъ примѣромъ основну статію о. Глиньского въ Городницѣ о потребѣ фахового образованя нашихъ рôльникôвъ въ рôльничихъ школахъ. Доси, якъ звѣстно, существуютъ въ краю тôлько двѣ рôльничѣ школы: одна въ Дублянахъ, друга въ Черниховѣ; обѣ тѣ школы — якъ се що року выказуютъ нашѣ соймовѣ послы при нарадахъ надъ буджетомъ, — служатъ лишь въ користь бôльшихъ посѣдателѣвъ земскихъ: въ тыхъ школахъ образуются управителѣ и економы для дѣдичѣвъ. Значитъ отже, що въ нашôмъ краю шкôлъ для такои науки господарства рôльничого, щобы укôнчившій школу селянинъ мôгъ спожиткувати свое набуте въ школѣ знанье на малôмъ господарствѣ, такои школы доси нема. Послѣдными роками пôднесено и въ соймѣ и краевôмъ товариствѣ господарскôмъ думку, що требабы заложити бôльше шкôлъ рôльничихъ; дѣдичѣ въ соймѣ и въ товариства господарского мусѣли добачити, що школы дубляньска и черниховска выпускаютъ що року за мало образованыхъ економôвъ та паробкôвъ, — треба ихъ бôльше.

У насъ вже такъ въ загалѣ дѣеся, що нѣяка думка не переводится швидко въ житье; завсѣгды тратится богато часу на всякого рода анкетахъ и дебатахъ, и роздивонена у всѣ дзвоны яка небудь справа звычайно показуе наконець замѣсть „горы" — „смѣшну мышь".

Такъ само дѣеся и съ тыми новыми школами рôльничими. Погляньмо, що въ тôмъ дѣлѣ доноситъ урядова „Gazeta Lwowska“.

Передъ двома недѣлями зôбралася въ выдѣлѣ краевôмъ анкета и на своихъ засѣданихъ уложила взорець статута и плянъ науковый для школъ рôльничихъ. Розумѣеся, що на тôмъ не конець; сама урядова газета каже, що еще треба буде порозумѣтися съ правительствомъ, потôмъ будутъ вже могли „powołane do tego czynniki — podejmować dalsze kroki“, хочь „wiele jeszcze pozostaje do zrobienia“. Зъ самого досыть гумористичного представленя дѣла урядовою газетою бачимо, що рôльничѝ школы не такъ то швидко вôйдутъ въ житье. Але перейдѣмъ до статута и пляну наукъ въ тыхъ школахъ рôльничихъ in spe.

Взорець статуту вказуе яко цѣль низшихъ школъ рôльничихъ передовсѣмъ образованье ученикôвъ зъ селянъ на здôбныхъ практичныхъ господарѣвъ. Цѣль ся осягаеся: 1) черезъ загально образуючу елементарну науку; 2) черезъ науку цѣлого господарства сѣльского (рôльництва, хову звѣрятъ, заряду); 3) практичными вправами въ праци господарскôй (въ поли, на обôйстю, въ стадахъ, стайняхъ и т. д.); 4) поясненями, щобы ученикъ самъ мôгъ зрозумѣти й другимъ (прим. челяди) пояснити цѣль и причины такого а не инакшого поступованя въ данôмъ разѣ. Цѣла наука тревалабъ три роки. Въ плянъ науки входятъ: 1) религія и основы моральности; 2) языкъ польскій, а въ всхôдной части Галичины также (sic!) рускій (читанье, писанье, вправы стилистичнѝ); 3) краева исторія и географія; 4) рахунки (плавне численье, знанье мѣръ и вагъ, гдещо зъ пляниметріи и стерзометріи въ практичнôмъ застосованю); 5) науки природничѝ (яко вступъ до науки сѣльского господарства): 6) господарство сѣльске, огородництво, садôвництво, ховъ звѣрятъ, дробу, пчôльництво. Крôмъ того загальнѝ основы гигіены, поясненье уставъ и приписôвъ стоячихъ въ звязи съ господарствомъ сѣльскимъ, установы громадскѝ и. т. и. Для вправъ практичныхъ призначеный именно часъ лѣтный; вправы ôтбуваются пôдъ проводомъ учителѣвъ и дотычатъ: робôтъ господарскихъ (въ поли), колодѣйскихъ, тесельскихъ, обслуги машинъ рôльничихъ, чинностей полёвого, економа, писаря и т. и. Школа мае мати власне господарство (поле, приряды рôльничѝ), збôрникъ насѣнь, взôрцѣ навозу, моделѣ машинъ и прирядôвъ рôльничихъ, кабинетъ анатомичный, збôрникъ поясняючихъ рисункôвъ и библіотеку рôльничу. Низшѝ школы рôльничѝ маютъ мати характеръ школъ краевыхъ. Учителѣвъ фаховыхъ именуе Выдѣлъ краевый въ порозумѣню съ министерствомъ рôльництва. Ученики маютъ помешканье и удержанье въ самôмъ закладѣ; найбôльше ученикôвъ въ однôмъ закладѣ може бути 30. Ученики мусятъ выказатись, що умѣютъ читати и писати, и що скôнчили 16-тый рôкъ. Зверхность школы (кураторія) складаеся зъ делегатôвъ Выдѣлу краевого, правительства, товариства господарского и властителѣвъ господарства, о котре школа опираеся. Анкета уложила также начерки коштôвъ заложеня и удержаня двохъ першихъ такихъ школъ въ Городенцѣ и Ягольници, на що, якъ звѣстно, соймъ призначивъ субвенцію зъ фонду краевого. На заложенье школы въ Городенцѣ потрѣбно 31.000 зр. а на удержанье 7960 зр. рôчно; въ Ягольници на заложенье 34.471 зр. а на удержанье 7.760 зр. Доси фонды сѝ еще далеко не зôбранѝ; на школу въ Городенцѣ жертвуавъ бар. Ромашканъ 7.000 зр. а товариство господарске (ôтдѣлъ Городенськѝ), громада и выдѣлъ повѣтовый (на удержанье, рôчно) 910 зр.; на Ягольницку школу: гр. К. Лянцкороньскій 24.136 зр. (на будынки), товариство господ. (ôтдѣлъ бучацкій) 2000 зр., а на удержанье: тов. госп., кн. Р. Чарторыскій и п. П. Пляттнеръ разомъ 1140 зр. рôчно.

Мы пересвѣдченѝ, що читатель, переглянувши хочь поверховно змайстрованый панами-анкетовичами статутъ и плянъ науки школьнои, добачитъ, що такѝ школы рôльничѝ не можутъ нѣякимъ чиномъ ôтповѣдати потребамъ нашихъ рôльникôвъ-селянъ въ національного и господарского становища. Насамперѣдъ кождого вразитъ тое, що и въ всхôдной Галичинѣ языкомъ выкладовымъ мае бути языкъ польскій, а рускій „також“! — анкетѣ здавалось, що она страхъ якъ дуже ручно прикрыла тое дражливе пытанье польонизаціи рускои сѣльскои молодежи въ школахъ рôльничихъ! Польонизаціи мае бути не мало помôчна и наука „krajowej historyi“; — якъ у насъ учатъ тои исторіи, и зъ якихъ пôдручникôвъ, о тôмъ мы всѣ ажь надто добре знаемо. Дальше анкета урадила, щобы въ школахъ рôльничихъ учити чинностей „полёвого“, „економа“, и навѣть „писаря“ розумѣеся „токового“! Ну, се зовсѣмъ природно въ уваги на тое, що мы въ горѣ сказали, длячого паны въ сойму и товариства господарского хотятъ заводити школы рôльничѝ, — потрѣбно имъ „полёвыхъ“, „економôвъ“ та „писарѣвъ“. Се найочевиднѣйше видно зъ того, що одна школа рôльнича не може числити бôльше ученикôвъ, якъ 30! Мы пытаемъ, длячого лишь 30? На що обмежувати число ученикôвъ въ школѣ рôльничôй, коли не обмежуеся его въ школахъ промысловыхъ? Коли школы рôльничѝ маютъ мати задачу якъ найуспѣшнѣйше пôднести раціональну господарку рôльничу также нашихъ малыхъ посѣдателѣвъ-селянъ, то длячого мае ставитися перешкода 31-шому охочому господарскому сынови користати зъ науки? Паны-анкетовичѣ скажутъ на те: „бо школа рôльнича мае характеръ „интернату“, дае мешканье и ѣду ученикови“. Очевидно, характеръ интернату школъ рôльничихъ, а въ дальшôмъ наслѣдствѣ и обмеженье числа ученикôвъ, выходитъ на користь дѣдичѣвъ, але не на користь загалу рôльничихъ господарѣвъ. Въ практицѣ дѣло може представитися такъ: паны впхаютъ до интернату своихъ 30 безземельныхъ парубчакôвъ, а интернатъ зробитъ зъ нихъ паньскѝ креатуры — „полёвыхъ“, „фôльварочныхъ“ та „писарѣвъ“, — для господарского сына мѣсця въ рôльничôй школѣ вже не стане! По нашôй думцѣ, коли школы рôльничѝ маютъ принести користь не лишь властителямъ бôльшихъ але и меншихъ посѣдателѣвъ, то число ученикôвъ школы рôльничои не повинно бути обмежене и школа не повинна мати характеру интернату. Замѣсть коштôвъ на повне удержанье ученикôвъ, повинни бути радше удѣлюванѝ отвѣтнѝ мѣсячнѝ запомоги ученикамъ. Житье селяньского паробчака въ такôй Городенцѣ або Ягольници коштувалобы не богато; сума, яка выдалабыся на удержанье 30 ученикôвъ въ интернатѣ, роздѣлювана на запомоги, удержалабы може и другій разъ стôлько ученикôвъ. Треба бо мати на оцѣ, що ученикъ низшои школы рôльничои мае по трехъ лѣтахъ повернути назадъ на батькôвске господарство. Ба, але бо нашимъ панамъ иде о то, щобы зъ ученикôвъ були „писарѣ“ та „економы“, — то и потрѣбно интернату!

Зъ всего наведеного слѣдуе, що мы нѣякимъ чиномъ не можемо згодитися на проектъ анкеты. Пôдъ взглядомъ господарскимъ такѝ школы не принеслибы нашому рôльничому селяньству жадной користи, а пôдъ взглядомъ національнымъ булибы навѣть шкôдливѝ.

ДОПИСИ.

Зъ Перемыского.

Незвычайно сумною вѣстею приходится намъ нынѣ подѣлити съ Почтенными Читателями „Дѣла“: одинъ зъ найлучшихъ ôтцѣвъ духовныхъ цѣлои 50-лѣтнои генераціи духовеньства, настоятель и выхователь руского клира обохъ епархій Галичины, Впр. о. Іоанъ Ильницкій знаходится въ тяжкôй болѣзни. Запевно смутокъ стисне серце кождого священика въ цѣлôй Галичинѣ на тую вѣсть о небезпечнôмъ станѣ здоровля одного зъ найбôльше и найзагальнѣйше любленыхъ, поважаныхъ и заслуженыхъ мужѣвъ нашои церкви. Не маемъ досыть слôвъ, щобы вповнѣ выразити высокій характеръ того высоко-достойного мужа. Не знаемъ, що бôльше подивляти, чи постоянность и правôсть его характеру, его неустаючій трудъ, его самосвѣдомость, глубоку побожность и пожертвованье для загального добра, — чи запôзнанье и невдячность людску. Впр. о. І. Ильницкій яко настоятель духовныхъ семинарій во Львовѣ, а въ послѣднихъ десяти лѣтахъ въ Перемышли, всю свою жизнь посвятивъ выхованю и веденю молодого семинарского клира, — 50-лѣтна его дѣяльность на тôмъ поли принесла и приноситъ видни спасенни плоды... Кôлько то ôтъ 50 лѣтъ перейшло ректорôвъ; були межи ними всякѝ, а певно жаденъ не оставъ такъ вѣчно постояннымъ, незмѣннымъ батькомъ провôдникомъ и другомъ нашои духовнои молодежи, якъ именно о. Іоанъ Ильницкій. — Тожь упрашаемъ Впр. Соборъ крылошанъ перемыскихъ, котрымъ недужій оставивъ свою послѣдню волю: „Все мое майно оставляю Руси и лишь Руси“, — щобы о станѣ его здоровля подававъ якъ найчастѣйшѝ вѣсти. (По зложеню сеи дописи довѣдалися мы, що Впр. о. І. Ильницкій розпрощався вже съ симъ свѣтомъ. Съ жалемъ мусимъ пôднести, що Соборъ крылошанъ въ Перемышли не завѣдомивъ ширшого круга Русинôвъ о кôнчинѣ Покôйного, и не знаемъ, що споводовало вызначити такъ скоро похоронъ, черезъ що священики, почитателѣ Покôйного въ всѣхъ сторонахъ Руси не зможутъ прибути до Перемышля, щобы ôтдати послѣдну прислугу свому любимому Батькови! *Ред. Дѣла.*)

Зъ надъ Буга

Щобы предстоячѝ выборы до рады державнои выпали по волѣ выборцѣвъ, потрѣбно, щобы власть правительственна зъ своеи стороны перестерѣгала приписы законнѝ. Мы желаемъ, щобы при предстоячихъ выборахъ не дѣялися такѝ неправильности, якихъ мы були свѣдками при выборѣ п. Федоровича. Отъ примѣромъ, якъ выбиралася тогды комисія выборча въ Сокали: Передъ самымъ выборомъ въ побôчнôмъ покою сидѣвъ урядникъ, коло него жандармъ, а напротивъ урядника чотыри писарѣ зъ рамени противного табору. Кождый выборець мусѣвъ приходити до урядника по друковану картку, на котрôй мавъ выборець написати трехъ членôвъ до комисіи. Урядникъ давши картку выборцеви казавъ ему ити до писарѣвъ; тіи лапали картки и писали своихъ кандидатôвъ до комисіи. Се була дуже велика несправедливость и незаконность, тымъ способомъ Русины не могли мати своихъ членôвъ въ комисіи. Просимо протое Выс. ц. к. правительство, щобы таке поступованье при предстоячихъ выборахъ не повторилося, а кождому выборцеви лишено право самому собѣ на друкованôй картцѣ написати кандидатôвъ до комисіи. Бувало и такъ, що кôлькохъ панкôвъ картки самѝ писали и будьтобы ôтъ выборцѣвъ ôтбирали и на стôлъ складали, — и було три разы стôлько картокъ, що выборцѣвъ въ сали. Маемъ надѣю, що симъ разомъ такихъ и тымъ подôбныхъ незаконностей не буде. *Одинъ выборець въ имени всѣхъ.*

Зô Львова.

(Конець.)

Въ однôмъ селѣ лучилося менѣ бачити пляны на церковь, нарысованѝ паномъ будовничимъ чи муляремъ — рôжно его титулуютъ, але менѣ все одно чи будовничій чи муляръ панъ В. Якъ оповѣдаютъ, говоривъ п. будовничій, що въ тôй церквѣ мае мѣститися 600 особъ. Кошторысъ и пляны перейшли уже процедуру конкуренційну и роботу розписано. Пріѣхавъ одинъ а опôсля другій знатокъ и на щастье громады ôткрыли, що въ церквѣ пôсля предложеныхъ плянôвъ не може бôльше помѣститися якъ 360 особъ, числячи, якъ звычайно буває, по 3 особы на одинъ квадратовый метеръ. Наколибъ люде одѣвалися въ фраки, то помѣстилобыся може 400 особъ, але у насъ треба числити на кожухи и звернути еще и на то увагу, що треба уклякнути, щобы не посудили о шизму. На се не будутъ уважати, що не ма мѣсця где клякати. Церковь мала бути $6^1/_2$ метра широкою, булибы отже выбудовали каплицю. На пôдставѣ рѣшеня знавцѣвъ орѣкъ комитетъ, що церковь за мала, треба скликати еще разъ конференцію, отже дѣло потягнеся дальше, а нашѝ люде будутъ мусѣли ходити до костела, бо не мѣстятся въ провизоричну церковь. О внѣшнôй архитектурѣ тои церкви нема що и розводитися, бо нема нѣякои.

Одно село зложило грошѣ на муровану церковь, якъ оповѣдаютъ люде зъ того села, було ихъ до 30 тысячь зр. ав. Ѣздячи на Угорщину, подыбали тамъ Мадяра, кажутъ що будôвничій, згодилися съ нимъ, щобы выбудувавъ „Русинамъ“ церковь. Мадяръ давъ плянъ — принято и церковь вымуровано „красну“. „А въ якôмъ стилю?“ пытаюсь (бо не бачивъ ей). „Дуже красна, такъ по мадярски, ну въ мадярскôмъ стилю“, була ôтповѣдь. Мадярска церковь для Русинôвъ — добре. О стилю „мадярскôмъ“ напишу пôзнѣйше — поѣду подивитись, бо переѣхавши цѣлу Угорщину и перечитавши исторію всѣхъ стилѣвъ — не бачивъ я еще мадярского. Рѣчь цѣкава. За 30 тыс. зр. можна було построити прекрасный памятникъ нашои церковно-восточнои архитектуры!

Въ однôй церквѣ окружного руского мѣста бачивъ я малёванье. Стѣны якъ стѣны, покрашенѝ недбало, зъ чого можна вносити, що артистъ-маляръ выбравъ собѣ за мѣсце до popisu свого таланту копулу, а обширна то копула. Въ копулѣ хотѣвъ ôнъ показати свѣтови, чій ôнъ ученикъ и що есть почитателемъ Рафаеля, — ахъ, простѣтъ за выразъ, я хотѣвъ сказати и написати, що есть почитателемъ быкôвъ. Ото сей артистъ съ всею свѣдомостею свого таланта и авторитета намалювавъ въ самôмъ центрѣ копулы лежачого вола. Фантазія тутъ не абы-яка, але дуже рѣдка а може се единый примѣръ въ цѣлôмъ свѣтѣ. Не лучшежь доплатити еще якихъ 150—200 зр. та поручити такъ важну роботу чоловѣкови, котрый знае, що копула въ церквѣ представляе звôдъ небесный, що отже не для худобы тутъ мѣсце? Та вжежь и своихъ людей маемо, що суть справд шными артистами-малярями, — чомужь такъ легковажимъ такимъ дѣломъ и чомужь не подамо случаю розвивати нашимъ артистамъ ихъ талантôвъ, якъ се робили всѣ народы культурнѝ? Церкви суть у насъ, убогого народа, едиными мѣсцями для popisu артистôвъ, а не забуваймо также и на то, що отъ каже Г. Гриммъ: „Alle Kunst hat ihren Ursprung im Verlangen eines Volkes das, was es für schön und heilig hält, verkörpert zu sehen. Die Symbole, die so zur Entstehung gelangen, bilden die Schaale für seine besten Gedanken. Keine Kunst ohne ein Volk, dass darin das Geheimniss seiner eigenen Schönheit empfindet“, або по руски: якъ ти видятъ, такъ ти пишутъ. Даймо случай popisатися нашимъ артистамъ-малярямъ, бо инакше самѝ не будемо знати, що маемо. Фушеры нехай малюютъ господы и выставы склепôвъ, а не церкви.

Густо-часто получишь на запытанье: чому люде такъ легковажатъ будову церквей, чому они не дадутъ хоть пляны нарисувати чоловѣкови, що розумѣеся на дѣлѣ, бо власне въ плянахъ головна рѣчь, — получишь ôтповѣдь: або мы знали, до кого съ тымъ дѣломъ удатися. Намъ сказали, що той або сей инжинеръ, та мы пôшли до него, ôнъ зробивъ плянъ, згодився, подиктувавъ контрактъ, тай будуе — мы на плянахъ не розумѣемося и т. и. Сумнѝ се обстоятельства, бо не тôлько, що такѝ „майстры“ свѣдомо и несвѣдомо запропащаютъ нашъ красный, характеристичный церковный стиль, але допускаются еще того тяжкого грѣху, що такъ марнотравлятъ гôрко зôбраный громадскій грôшь, зôбраный на то, щобы побудовати такій храмъ божій, якого нашъ обрядъ потребуе. Церковь есть у насъ единымъ памятникомъ нашои колишнои самостôйности, мы повиннѝ хоронити тѝ памятники ôтъ загубы. У насъ нема магнатôвъ, що жертвувалибы тысячѣ та миліоны на тѝ памятники, якъ се буває у иншихъ народôвъ, нашъ коляторъ звычайно нерадо платитъ на нашу бѣдну церковь навѣть то, що правомъ приписано, суть вправдѣ маленькѝ выпятки, але дуже маленькѝ, дуже рѣдкѝ, длятого повиннѝ мы, такъ комитеты якъ и будôвничѣ, старатися осторожно съ тымъ грошемъ поступати и не кривдити громады злою будовою и не позбавляти нашу народность ей характеристичнои архитектуры. Належитъ по перше добре пôзнати чоловѣка, котрому поручаеся будову, належитъ добре и пôдъ кождымъ взглядомъ перестудіювати пляны и покликати до того фаховыхъ людей, щобы они розглянули, бо будувати не штука, але штука будувати такъ, якъ слѣдъ, щобы ся будова мала змыслъ. На красну и цѣлямъ ôтповѣдаючу будову треба такъ само матеріялу и грошей, якъ на некрасну и цѣлямъ неôтповѣдаючу,— головна рѣчь лежитъ въ подѣлѣ того матеріялу, а въ розложеню его лежитъ красота будôвлѣ. До лекшого зъорієнтованяся що до подѣлу матеріялу служатъ пляны, на плянахъ вже повинно бути видно, чи будôвля буде красна чи нѣ, длятого плянъ есть головною рѣчею кождого будовати маючогося будынку.

Се правда, що не гарно выступати техникови противъ своихъ товаришѣвъ, бо техники все були собѣ добрыми товаришами, хотяйбы они приналежали рôжнымъ народностямъ, бо ихъ вязала наука въ одну цѣлость, але щожь дѣяти, якъ знаходятся люде, котрѝ безсовѣстно выповнюютъ вложенѝ на нихъ обовязки?

Вже тыхъ кôлька примѣрôвъ, а можнабы ихъ начислити на тысячѣ, заслугуютъ, такъ я думаю, на увагу. Пора вже, щобы нашѝ техники, але тôлько чесни люде, порозумѣлися межи собою и щобы наша публика ôтозвалася такожь хоть теплымъ словомъ, пора, щобы утворити осередокъ, до котрого моглибы удаватися интересованѝ стороны во всѣхъ техничныхъ пытаняхъ и тамъ рады засягнути. Пора, щобы и въ техничныхъ дѣлахъ вырвати нашихъ несвѣдомыхъ людей зъ рукъ политико-техникôвъ, фушерôвъ и крестообрѣзцѣвъ. Пора сказати тымъ панамъ, що такъ легковажатъ собѣ громадску працю, котрыхъ нашѝ кресты и нашъ церковный стиль въ очи коле, щобы собѣ туда вшли хлѣба шукати, где тыхъ непріятныхъ рѣчей не побачатъ. Шануймо свое и бережѣмъ его, бо все може пропасти. Надѣюся, що на сей разъ не останеся мôй голосъ—голосомъ вопіющимъ во пустынѣ.

Якъ потеплѣе, поѣду еще гдекуда и подѣлюся съ нашими читателями тымъ, що довѣдаюся и побачу, а теперь прошу васъ о тôмъ подумати и гдещо робити. Добросовѣстнѝ техники! за вами перше слово а публика нетехнична нехай поможе.

Правдолюбъ, техникъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Конгруальна комисія палаты пословъ*) мае заразъ по ôткрытю посвяточнои сесіи взятися до роботы, щобы такъ довго проволѣкану регуляцію конгруы довести до кôнця. Найголовнѣйшою причиною проволоки тои справы була опозиція гдеякихъ епископôвъ, котрымъ реформа конгруы була не на руку. Теперь правительство намѣряе ужити цѣлого свого вплыву, щобы такъ пекучу и многоважну справу, якъ реформа конгруы католицкого и православного духовеньства въ Австріи, довести до кôнця.

(*Справа галицкого индемнизаційного фонду.*) До Neue fr. Presse телеграфуютъ зô Львова, що акта зъ справы индемнизаційнои, заключаючѝ въ собѣ цѣлый хôдъ переговорôвъ, ôтойшли вже до Вѣдня, и що правительство намѣряе безпроволочно порозумѣватися съ провôдниками правицѣ, такъ щобы заразъ по феріяхъ святочныхъ въ другôй половинѣ сѣчня проектъ угоды правительства съ краемъ мôгъ бути предложеный палатѣ пословъ.

(*Вынагорода за науку религіи въ школахъ народныхъ.*) Якъ доносятъ дневники, министерство просвѣты мае внести еще одну новелю до державного закона школьного, именно щобы наука религіи була вынагороджувана въ школахъ народныхъ. Практика выказала, що дотеперѣшна постанова закона, що старатися о науку религіи и вынагороджувати за ню маютъ исповѣдники кождои поодинокои вѣры, показалася цѣлкомъ непрактичною. Дотеперь въ Галичинѣ сю справу залагоджувано такъ, що фондъ краевый дававъ фондови школьному значнѣйшу суму на ремунерацію катихитôвъ безъ рôжницѣ вѣры и обряду. Але се также способъ непрактичный и загально признано, що найôтповѣднѣйше булобы, колибъ самъ фондъ краевый принявъ на себе вынагороджуванье катихитôвъ въ школахъ народныхъ. Въ тôмъ взглядѣ власне намѣряе министерство просвѣты предложити проектъ радѣ державнôй.

(*Межинародна дунайска комисія*) кôнчитъ свою дѣяльность 24 цвѣтня 1883 р. Въ дневникахъ знаходимъ цѣкавѝ даты о доходахъ и розходахъ комисіи. Въ 1881 р. комисія выказуе 3,448.190 франкôвъ доходу, а 2,606 095 фр. розходу. Въ тôмъ роцѣ ôтъ Сулина до Галаца перевезено 793.454 тонъ всякихъ товарôвъ, зъ котрыхъ бôльше якъ 62% належало до Англійцѣвъ; Австро-Угорщина перевезла всего лишь 7%. Presse замѣчае, що ôтъ 1870 р. австрійска тор-

говля на Дунаю упала до половины, такъ що въ 1881 р. частше появлялися греческй и французскй кораблѣ, якъ австрійскй. Presse стоитъ за тымъ, щобы продовжити мандатъ межинародной дунайской комисіи, бо Румунія не буде въ станѣ удержати въ порядку руканъ (каналъ) Сулиньскій, а тогды Россія скористае зъ того и приспособитъ для судоходства рукавъ Килійскій.

(*Вѣсть о проектѣ будовы желѣзницѣ зъ Мункача до Стрыя*) для цѣлей стратегичныхъ есть въ нынѣшну пору дуже важнымъ фактомъ. Телеграмы зъ Пешту доносятъ, що министерства войны австрійске и угорске признали якъ найскоршу будову тои желѣзницѣ необходимою конечностею; въ наслѣдство того оба правительства маютъ небавомъ внести дотычнй проекты въ парляменты. Справедливо замѣчаютъ россійски дневники, що той фактъ свѣдчитъ, що въ политичнôмъ свѣтѣ не все спокôйно. Угорщина и безъ того потратила вже великй сумы на построенье желѣзныхъ дорôгъ выключно для стратегичныхъ цѣлей. Черезъ Карпаты, ôтдѣляючй Угорщину ôтъ Галичины, теперь проведенй двѣ желѣзнодорожнй сѣти: тарнôвска черезъ Кошицѣ и Пряшѣвъ и лупкôвска, ведуча до Перемышля. Долинами, котрй перетинаютъ тй желѣзнй дороги, въ 1848 р. переходили кольоны россійскихъ войскъ, посланыхъ царемъ Николаемъ для придушеня угорского повстаня. Проектована желѣзна дорога зъ Мункача до Стрыя буде перетинати тй долины, котрыми трета кольона россійскихъ войскъ въ 1848 р. вдерлася въ Угорщину. Россійскй газеты догадуются, що будова тои стратегичнои желѣзницѣ стоитъ въ звязи съ мисіею гр. Герберта Бисмарка, сына канцлерового, до Вѣдня.

ЗАГРАНИЦЯ.

Франція. Леонъ Гамбета, найпершій мужь стану теперѣшнои Франціи, головный творець теперѣшнои солидной републики французкои, неустрашимый патріотъ, що въ французко-прускôй войнѣ уратувавъ Францію ôтъ послѣдного пониженя, герой, що середъ хаосу партійныхъ страстей умѣвъ вывести ладъ, усмирити непокôрливыхъ, успѣшно ôтпирати всѣ пôдступнй напасти реакціонерôвъ и анархистôвъ и привернути Францію до ладу, спокою и правильного розвою, знаменитый ораторъ, що одушевлявъ всѣхъ своими патріотичными бесѣдами, прозорный политикъ, що не вырѣкаючися укороченыхъ правъ Франціи умѣвъ зарôвно удержатися ôтъ екстрему безпамятнои политики ôтплаты якъ и умертвляючои бездѣльности, але власне своею розумною енергіею, съ котрою переводивъ реформу арміи, школъ и въ загалѣ цѣлои майже суспôльности французкои, бувъ неустаючою грозьбою навѣть такого желѣзного канцлера, якъ кн. Бисмаркъ, надѣи Франціи, **умеръ о пôзночи на I го л. сѣчня**. Обширнѣйшй вѣсти о житю и причинѣ смерти Гамбеты подамо слѣдуючимъ разомъ. Теперь лишь зазначимо, що доси причина смерти Гамбеты остаточно не розъяснена; найвѣроятнѣйше умеръ ôнъ зъ ранъ, якй завдала ему хотячи чи не хотячи выстрѣломъ зъ револьверу близько знакома ему женщина, панѣ Леонъ.

Италія. Страченье Оберданка въ Тріестѣ выкликало въ широкихъ кругахъ Италіи глубоке зворушенье. Оберданкъ згинувъ, якъ справедливо замѣчае вѣденьскій „Parlamentär“, не яко звычайный переступникъ мученый грызотою совѣсти за свое тяжке злочиньство, але яко твердо переконаный, вповнѣ свѣдомый значеня свого чину политичный фанатикъ: его ôтвага и притомнôсть ажь до послѣдного ôтдыху, враженье яке выкликала его смерть — кидаютъ ярке свѣтло на духа, якій вѣе въ гдеякихъ кругахъ пôдданыхъ Австріи Италіянцѣвъ (Оберданкъ бувъ якъ звѣстно австрійскимъ пôдданымъ, а навѣть дезертеромъ зъ австрійского войска). Великій геній французкій, могучій проповѣдникъ межинародного мира и братерства Викторъ Гюго, котрый свого часу съ успѣхомъ вставлявся въ подôбномъ выпадку у короля Гумберта, вступавсь (два разы) и у нашого монарха за Оберданкомъ. По страченю жь Оберданка въ Италіи проявилися демонстрація; особенно молодѣжь академична майже всѣхъ италійскихъ университетôвъ выступила рѣзко противъ Австріи, — а не хибло такожь и уличныхъ демонстрацій въ бôльшихъ италіяньскихъ мѣстахъ. Однакожь такй анти-австрійскй демонстрація въ Италіи не першина. Що впадае въ очи, то се, що симъ разомъ „культъ“ Оберданка обгортае навѣть тй круги, що доси за умѣркованыхъ уходили, — а правительство италійске чи не хоче, чи не мае силы выступити енергично противъ такому дôтклиному нарушуваню поваги Австріи, съ котрою Италія, якъ голосятъ офиціяльно, жіе въ мирѣ та любôй згодѣ. Знаменитый поетъ италійскій Кардуччи написавъ по случаю страченя Оберданка огняне посланіе до молодежи, где дуже сильно нападае на Австрію. Ческй (и въ загалѣ славяньскй) органы звертаютъ увагу на всѣ сй факты, доказуючи, що лишь черезъ повне рôвноуправненье Славянъ на полудни нашои монархіи можна всѣмъ агитаціямъ ирридентистôвъ тревало и успѣшно запобѣгчи. Якъ звѣстно, Славяне занимаютъ въ Дальмаціи, Истріи, Терстѣ супротивъ Италіянцѣвъ таке саме становище, якъ прим. Чехи и Словенцѣ супротивъ Нѣмцѣвъ; Италіянцѣвъ попирала и попирае въ ихъ боротьбѣ противъ Славянъ партія нѣмецкихъ „вѣрноконституційныхъ либераловъ“. Противъ згаданыхъ антиавстрійскихъ демонстрацій выступивъ послѣдными днями дуже рѣшучо одинъ зъ найпершихъ италійскихъ журналôвъ (Gazetta d' Italia), опрокидаючи „теорію мордôвъ задля патріотизму“; однакожь демонстраціи сй еще делеко не втихомирилися. На другôмъ мѣсци доносимъ о случаю съ амбасадоромъ австрійскимъ въ Римѣ.

(*Папа Левъ XIII*) показався дуже уступчивымъ въ ôтношеняхъ для Россіи и Англіи. Якъ мы вже послѣднымъ разомъ доносили, переговоры межи россійскимъ правительствомъ а курією римскою въ пытаню католицкôмъ довели до доброго результату. Теперь доносятъ газеты, що небавомъ и Англія взновитъ свои дипльоматичнй зношеня съ Ватиканомъ. Якъ Россія бачила свою користь въ згодѣ съ Ватиканомъ въ тôмъ, щобы католицке духовеньство позыскати собѣ для борбы съ всякими републиканьскими и революційными елементами, такъ и кабинетъ Гладстона бажае перепроситися съ Ватиканомъ длятого, щобы перехилити на свою сторону католицке духовеньство въ Ирляндіи, котре доси стояло за убогимъ, давленымъ народомъ „Зеленого Острова“.

НОВИНКИ.

О. Іоанъ Ильницкій,

дръ теольогіи, соборный крылошанинъ-схоліярхъ, совѣтникъ и референтъ перемыскои консисторіи епископскои, ректоръ тамошнои семинаріи, першій проповѣдникъ катедральнои церкви, емеритованый професоръ церковного права на львôвскôмъ университетѣ, ем. ректоръ львôвскои духовнои семинаріи, екзаминаторъ епархіяльный, членъ многихъ рускихъ товариствъ, упокоився дня 20 (1 сѣчня 1883) с. м. въ Перемышли въ 76 ôмъ роцѣ житя, а въ 49-ôмъ роцѣ священьства. Покôйникъ бувъ мужь великихъ заслугъ около свого народа и гр. кат. церкви. Вся Русь чувствуе сердечно утрату бл. п. о. Іоана. Похороны ôтбуваются нынѣ, с. е. въ середу. Вѣчна ему память!

— **Съ надходячимъ праздникомъ Рождества Христова** пересылаемо всѣмъ нашимъ ВП. Читателямъ щиросердечнй желаня веселыхъ святъ. Въ хвилѣ, коли по цѣлôй нашôй Руси рознесеся радôстна пѣсня „Христосъ родився!...“ и въ радôстнôмъ торжественнôмъ настрою оживлятся нашй огнища родиннй, згадаймо такожь и на нашу Русь — на нашу народну справу — и крѣпѣмо нашй серця до працѣ для ôтродженя и подвигненя нашои народности.

— **Всѣмъ тымъ нашимъ многочисленнымъ ВП. Читателямъ**, що зволяли надôслати намъ свои щирй желаня при случайности надходячихъ святъ Рôздвяныхъ, а заразомъ и высказати свое благосклонне узнанье нашихъ дотеперѣшныхъ трудôвъ, заохочуючи насъ до дальшои працѣ — складаемо на тôмъ мѣсци наше щиро-сердечне Спасибôгъ, а заразомъ завѣряемъ, що Ихъ щирй а потѣшаючй для насъ слова станутъ намъ крѣпкою заохотою до дальшои неутомимои и неустрашимои працѣ для загально-народного добра нашои дорогои Руси!

— **Слѣдуюче число „Дѣла“** зъ причины припадаючого Рождеста Хр. выйде въ найблизшу середу, дня 29 (10 сѣчня 1883) с. м.

— **Адресу** съ благожеланями въ день именинъ выслали нынѣ львôвскй Русины до Его Впреосв. Іосифа Сембратовича въ Римѣ. Адресу дуже красно выготовлену пôдписало около 300 львôвскихъ Русинôвъ.

— **Референты львôвскои митрополичои консисторіи** на р. 1873: крылошане 1) Ант. Петрушевичъ (льокація), 2) Мих. Сѣнгалевичъ (авульза), 3) Левъ Готеровскій (фунд. службъ и пр.), 4) Володиславъ Бачиньскій (дѣла спорнй), 5) Величко (легаты, индемнизаціи, пресвитерія), 6) Т. Павликôвъ (институтъ вдôвъ и сирôтъ), 7) дръ Ф. Костекъ (всякй заведеня); совѣтники и референты: 8) В. Ильницкій (справы шкôльнй), 9) Алекс. Бачиньскій (семинарія), 10) дръ Г. Крижановскій (дѣла финансовй), 11) дръ Іос. Левицкій (будынки ерекційнй и церкви), 12) Ов. Ленкій (пытаня конгруальнй), 13) дръ І. Мѣльницкій (дѣла обрядовй); и референты: 14) дръ Бартошевскій и 15) С. Тороньскій (метрик. копіи) и 16) М. Карачевскій (шематизмъ и рôжнй предплаты).

— **Зъ рускои духовнои семинаріи во Львовѣ.** Дня 31 л. грудня по полудни питомцѣ семинаріи прощали свого дотеперѣшного ректора крыл. о. Володислава Бачиньского въ однôй зъ саль музейныхъ. Уступаючій ректоръ выголосивъ щиру промову до зôбраныхъ питомцѣвъ. „Не дôзнавъ я ôтъ васъ жаднои прикрости“ — сказавъ ôнъ мѣжь иншимъ — „а черезъ весь часъ я тѣшився вашимъ привязаньемъ, любовію и сынôвскимъ довѣріемъ; мое слово все знайшло послухъ въ вашихъ серцяхъ, — дякую вамъ за те щиро; дякую и тымъ, котрй укôнчили пôдъ моимъ проводомъ науки, добилися до берега и розôйшлись по краю сѣяти зерно правды и науки Христовои.“ Дальше завзывавъ питомцѣвъ до поспôльнои любови и щобы повинувалися будущому ректорови. Промова тая тронула до глубины серця и одушевила всю молодѣжь. Опôсля выступивъ питомець IV року п. Дудикевичъ съ промовою въ имени всѣхъ; промова була коротка, але щира. Бесѣдникъ пôднѣсъ заслуги уступаючого ректора (около семинарскои церкви, около поваги семинаріи и около заложеня „читальнѣ“), дальше пôднѣсъ его батькôвску опѣку надъ молодежею и скôнчивъ словами: „Память Вашои опѣки не выгасне нѣколи въ серцяхъ нашихъ!“ Потôмъ ôтспѣвали питомцѣ въ супроводѣ музики прегарне „Многая лѣта“. Хвиля була трогаюча. Питомцѣ уставилися въ шпалеръ ôтъ музеѣвъ черезъ огородъ и коритарами ажь до мешканя, куда переходивъ ректоръ. Всюда розлягався прощальный спѣвъ. Ôттакъ по кôлькохъ минутахъ такъ само ôтпровадили питомцѣ черезъ фѣрту ажь на улицю и попрощали свого дорогого опѣкуна. Таке прощанье, якого дôзнавъ о. Волод. Бачиньскій ôтъ молодежи — рôвнаеся лавровому вѣнцеви за великй заслуги. Дня 1 сѣчня новый ректоръ о. Александръ Бачиньскій ôтправивъ торжественну литургію о призванье помочи св. Духа; о 10 год. Преосв. еп. Сильвестеръ представивъ питомцямъ нового настоятеля.

— **О. Емилій Стрыйскій**, приходникъ въ Копачинцяхъ, городенецкого деканата, упокоився сими днями въ 42 роцѣ житя, а 14-тôмъ священьства. Вѣчна ему память!

— **Руско-народный театръ** пôдъ дирекцією п. Ив. Биберовича вже ôтъ 26 л. грудня розпочавъ представленя въ Коломыѣ, въ новôй сали галицкого готелю. На першôмъ представленю ôтограно „Пентелея Трубку“. Въ середу, 27 л. грудня, дане було гальове представленье въ честь 600-тои рôчницѣ панованя Династіи Габсбургôвъ; въ отвѣтно прикрашенôй сали ôтограв театръ мельодраму Шевченка „Назаря Стодолю“. а хоръ театральный ôтспѣвавъ Шевченкове „Завѣщанье“ и „Имнъ народный“. На обохъ першихъ засѣданяхъ було досыть мало гостей. Въ суботу мало бути дане представлене „Зô ступня на ступень“, въ недѣлю не мôгъ театръ грати задля многихъ домашныхъ забавъ и аматорского представленя, а въ понедѣлокъ, 1 л. сѣчня мавъ бути представленый „Ярополкъ I Святославичъ“, звѣстна трагедія Корн. Устыяновича. Завтра, с. е. въ четверъ, буде дане представленье на дохôдъ п. В. Плошевского; ôтограй будутъ: „Дядько Каспаръ и три граціи“ оперетка Дан. Млаки и „Нôчлѣгъ въ Апенинахъ“, оперетка гр. Ал. Фредры. — Еще разъ горячо поручаемъ нашъ театръ ласкавымъ взглядамъ коломыйскои и окрестнои рускои публики, тымъ бôльше, що число представлень въ Коломыѣ буде невелике. Зъ ôттамъ выѣде нашъ театръ до Выжницѣ на Буковину.

— **Про нашъ театръ, пробуваючій въ Коломыѣ**, одержуемъ ôтъ компетентного лиця допись, въ котрôй высказуеся дуже похвально о выступѣ нашого народного театру въ столици Покутя. Хвалитъ выбôръ штукъ и дуже добру гру и характеристику артистôвъ и артистокъ.“ Тымъ бôльше жалко намъ, що на першихъ трехъ представленяхъ було гостей дуже мало; доперва въ суботу зôйшлося бôльше гостей: були вже и священики зъ окрестности и нашй свѣтскй — sit venia verba — „шкаралупники“ мѣсцевй.“

— **Въ Зарваници** завязуютъ зъ власнои ініціятивы тамошнй мѣщане читальню; статутъ читальнѣ выслали вже до потвердженя ц. к. намѣстництву.

— **„Галицкій Сіонъ“** — якъ звѣщае его редакторъ о. дръ Мѣльницкій — не буде въ слѣдуючôмъ роцѣ выходити. Предплатникамъ на 1883 р. редакція зверне грошѣ до 15 сѣчня 1883. „Рускій Сіонъ“ пôдъ редакцією о. Александра Бачиньского, теперѣшного ректора семинаріи, почне знову ôтъ нового року выходити.

— **Филія тов. им. Качковского въ Стрыю** выбрала на своѣмъ загальнôмъ зборѣ дня 9 (21) грудня слѣдуючій выдѣлъ: о. Залозецкій, предсѣдатель; оо. Федусевичъ, Калинюкъ, Поповичъ, Авдыковскій и Тындюкъ, мѣщанинъ Каѣвъ и селяне Берникъ зъ Лисятичъ и Скобликъ зъ Дашавы, выдѣловй.

— **Калуска рада громадска** ухвалила на засѣданю дня 29 падолисту 1881 р. старатися о заложенье въ Калуши низшои реальнои гимназіи.

— **Якихъ мы маемъ инспекторôвъ окружныхъ?** Вже наконець, слава Богу, и польскй газеты констатуютъ, що зъ загального числа инспекторôвъ окружныхъ ледви 25% посѣдае отвѣтнй условія квалификаціи.

— **Зменшенье консумціи горѣвки въ Галичинѣ.** Дописуватель „Dziennik a Polsk-ого“ зъ Скалатского (ч. 297) констатуе, що консумція оковиты въ краю зменшилася ôтъ 8 лѣтъ до половины, с. е. ôтъ того часу, якъ духовеньство почало наклонювати народъ до встремезливости. „Удержуючи въ власнôмъ зарядѣ пропинацію ôтъ 20 лѣтъ, — пише дописуватель, — можу доказати рахунками, що ôтъ 8 лѣтъ я вышинкувавъ въ моѣмъ маетку о половину менше горѣвки, якъ въ такôмъ самôмъ часѣ передъ тымъ“.

— **Гр. Романъ Потоцкій**, недавно выбраный посолъ до рады державнои зъ округа меншихъ посѣлостей Бережанъ-Рогатына-Пôдгаець, запросивъ своихъ выборцѣвъ на 4 лат. сѣчня с. р. до Бережанъ, правдоподôбно, щобы имъ здати справу зъ своеи посольскои дѣяльности.

— **Львôвскій дописуватель до „Przyszłości“**, часописи краковскои молодежи, говорячи о упадку львôвскои „Czyteln-ѣ Akademick-ои“, кôнчитъ свою дописъ словами: „Часами смѣемося зъ Русинôвъ, — берѣмъ радше примѣръ зъ ихъ товариства „Дружный Лихварь“ (теперь „Академичне Братство“), порôвняймо нашй силы и ихъ, а плоды нашихъ працъ съ тымъ, що они зробили!“

— **Зарядъ тов. господарско-промыслового въ Станиславовѣ** ôтбувъ свое засѣданье дня 1 грудня. Заноговано дальшй зголосившіся агентуры, именно въ Устечку, Туринцѣ, Берездôвцяхъ, Теребовли, Любачи, Букачôвцяхъ, Кропивнику, Дуплискахъ и въ Заставнôй, — и выслано инструкціи. Головнымъ предметомъ нарадъ на томъ засѣданю були справы крамницѣ, котра съ Новымъ рокомъ мае бути отворена въ Станиславовѣ; раджено о мѣсци, вкладовôмъ капиталѣ и о зарядѣ тои крамницѣ.

— **Феральнымъ тыжднемъ для австрійскихъ амбасадорôвъ** — бувъ минувшій тыждень. Въ Римѣ кравець зъ Анконы кинувъ каменемъ въ австрійского амбасадора Паара, повертаючого поѣздомъ зъ авдіенціи ôтъ папы, а въ Парижи австрійскій амбасадоръ Вимпфенъ застрѣлився. Выѣхавши на прогульку поѣздомъ съ родиною, ôнъ середъ улицѣ казавъ задержати конѣ, уцѣлувавъ дѣти, оперся о муръ каменицѣ и застрѣлився зъ револьверу.

— **Самоубійство.** Въ Наракѣ застрѣлився зъ револьверу дня 19 с. м. Нарцизъ Мышковскій, практикантъ почтовый. Причина самоубійства незвѣстна.

— **Нещасливый случай.** На ловахъ въ лѣсахъ теребовельскихъ лѣкарь Г. нехотячи застрѣливъ дра Вибираля, войскового лѣкаря зъ 10 полку драгонôвъ.

— **Въ ц. к. рускôй школѣ вправъ во Львовѣ** ôтбувся на памятку 600-лѣтного панованя Габсбургôвъ концертъ. Въ найбôльшôй сали шкôльнôй, пристроенôй дуже хорошо, зôбралася о год. 9-ôй рано вся молодѣжь, учителѣ и учительки, всѣ въ святочныхъ строяхъ. Насампередъ ôтспѣвала молодѣжь „Царю небесный“. Потôмъ катихитъ дръ Теофиль Сембратовичъ выголосивъ довшу рѣчь для молодежи. Ôнъ объяснивъ важнôсть того свята исторично, а найдовше обговоривъ панованье цѣс. Францъ-Іосифа, Его добротливôсть, опѣку для пôдданыхъ, дбалôсть о нашй школы и церкви. Ôттакъ молодѣжь хорошо ôтспѣвала пôдъ проводомъ учителѣвъ „Имнъ народный“ и „Многая лѣта“. Наступили деклямаціи. Найперше деклямувавъ ученикъ зъ 2 ои класы „Пѣснь за цѣсаря“ (Ильницкого), а по нѣмъ выголошувало 7 учениковъ зъ 4-ои класы прекрасный поематъ Могильницкого „Русинъ воякъ“, подѣленый на 7 ôтповѣдныхъ частей. Осьмый ученикъ зъ 4 кл. деклямувавъ хорошо поезію „Борба за ôтчину“ тогожь автора. Опôсля ôтспѣвали дѣти съ удѣломъ учителѣвъ „Миръ вамъ брата“. Наступили деклямаціи дѣвчатъ: найперше деклямували ученицѣ зъ 4 кл.; одна выголосила „Любовь родинного краю“, друга „Погорѣлець“, а двѣ ученицѣ зъ 5 кл. деклямували: „Mein Vaterland“ и „Любовь ôтчины“ Могильницкого. Деклямаціи були ôтповѣднй до торжества и дѣти выголошували ихъ дуже удачно. Потôмъ ôтспѣвали двѣ ученицѣ зъ 6 кл. дуетъ „Чомъ рѣченько домашная“ голосомъ звучнымъ и мельодійнымъ, а наконець всѣ дѣти заспѣвали „Щасть намъ Боже“ и на тôмъ закôнчено концертъ. По концертѣ пôшли всѣ на богослуженье до церкви св. Николая. Пристроенье салѣ ôтбулося коштомъ учительокъ и учителѣвъ, котрй такожь зробили заразъ грошеву складку и надѣлили нею найбѣднѣйшого хлопця и дѣвчину, щобы мали памятку зъ того торжества.

— **Случаѣ смерти черезъ вамерзненье** лучаются въ Галичинѣ дуже часто, запевно частѣйше, якъ въ иншихъ краяхъ. Въ справозданяхъ урядовои „Gazet-ы Lwowsk-ои“ майже въ кождôмъ числѣ знаходимъ регистрованй жертвы морозу. Причиною сего рода смерти бувае звычайно пяньство. Оногды урядова газета доносила о смерти одного паробка, въ силѣ вѣку, котрый зъ урльопу вертавъ до свого полку во Львовѣ; упившися въ дома, на дорозѣ звалився зъ нôгъ, не мôгъ вже бôльше пôднестися и закостенѣвъ. Въ другôй знову сторонѣ въ подôбный способъ и зъ тои самои причины погибъ 14-лѣтный хлопець!

— **Курсъ науки телеграфіи** ôткрытый буде по новôмъ роцѣ на 3 мѣсяцѣ; день, въ котрôмъ розпôчнеся наука, буде обвѣщеный пôзнѣйше. Петенты маютъ вносити подання до ц. к. дирекціи телеграфôвъ во Львовѣ найдальше до 20 л. сѣчня 1883 р. Кандидатъ мусить мати укôнчену 6 гимназіяльну або 7 реальну клясу съ добрымъ успѣхомъ, выказатися свѣдоцтвомъ здоровля, хорошого письма, основного знаня нѣмецкого а мѣрного знаня французского языка (знанье другихъ языкôвъ пожадане), а такожь посвѣдченемъ, чи належитъ до войска, чи нѣ. Принятый кандидатъ мусить зложити 8 зр. въ касѣ дирекціи телеграфôвъ.

— **Фалшôвника срѣбныхъ однориньсковыхъ монетъ** селянина Яна Томасяка зъ Лагодовець, пов. живецкого, увязнила жандармерія знайшовши у него дома гипсову форму до выливаня монетъ. Томасякъ признався до вины.

— **Желѣзниця архикн. Альбрехта** мае бути продовжена зъ Стрыя черезъ Карпаты до Мункача на Угорщинѣ задля цѣлей стратегичныхъ. Газеты довѣдавшися о тôмъ додаютъ, що вже на найблизшôй сесіи рады державнои правительство внесе дотычный проектъ.

— **О. Емилій Левицкій зъ Майдану** коло Станиславова, екскомуникованый въ наслѣдство процесу Ольги Грабарь оповѣстивъ въ 24 ч. „Галицкого Сіона“ слѣдуюче заявленье въ латиньскôмъ язицѣ: „Publica confessio et revocatio. Illmus ac Rdmus gr. c. Metropol. Ordinariatus, decreto de die 3 Novembris Nr. 7822, afflixit me poena suspensionis ab officio et beneficio cum adjecto me in excommunicatione majori propter schisma versari, propter verba et sententias, expressas in meis duobus litteris ex anno 1877 et 1879 ad redactorem ephemeridis ruthenicae „Słowo“ — scriptis, a nemine autem lectis, nec alicubi impressis, sed tantum tempore pertractationis judicialis (a die 12 Junii usque ad 29 Julii) reproductis. Quoniam verba et sensus harum litterarum continet, secundum decretum, apertas notas criminis schismatis, **ego revoco ac annihilo ipsa, poenitentiam ago,** atque Deum justum Judicem mihi hoc delictum condonaturum spero, ad satisfactionem vero praestandam hanc meam revocationem publice annuntio. *Majdan*, die 12 Decembris 1882. *Emilianus Lewicki*, suspensus gr. cath. curatus ex Majdan“. — Сего заявленя мôгъ кождый ожидати и надѣятися, кто лише знавъ близше о. Ем. Левицкого, якъ загально звѣстного священика, ôтданого всею душею нашôй церквѣ и нашому обрядови. На кôльки

днѣвъ передъ оповѣщеньемъ высше наведеного заявленя о. Ем. Левицкого одержали мы зъ поважной стороны допись о о. Ем. Левицкôмъ и его екскомуникаціи. Гдеякій уступы тои дописи наводимо дословно: „Въ житю о. Ем. Левицкого не було нѣ одного кроку, котрымъ бы не руководила глубоко закорѣнена въ нѣмъ св. вѣра; длятого то на певно можна сказати, що нѣ за всѣ скарбы свѣта не ôторвався бы ôнъ ôтъ римского престола, вже зъ самои боязни зломаня присяги. Правда, що за ненарушимостею нашого обряда ôнъ стоявъ цѣлымъ своимъ существомъ; але при тôмъ ôнъ не вводивъ нѣчого нового, а лишь для добра нашои церкви бажавъ, щобы всѣ священики „въ цѣлости" хоронили той обрядъ, котрый потвердивъ Синодъ Замостьскій.... Єго пересвѣдченя вѣрно ôтбилися на цѣлôмъ его житю. Ôтдавши господарство и опѣку надъ дѣтьми своѣй женѣ, ôнъ самъ всецѣло посвятився церквѣ, жіючи майже по монашески. Выучивши майже 50 спѣваковъ, молодшихъ и старшихъ, уставного, стройного, тригалосного спѣву церковного и роздѣливши ихъ на два крылосы, ôнъ поднѣсъ обрядъ нашъ въ своѣй церквѣ до такои красоты, що самі Поляки съ взрушеньемъ высказували ему свою признательность.... Въ майданьской церквѣ оба крылосы ажь розпираются ôтъ множества старшихъ и молодшихъ, спѣваючихъ стройно, съ понятьемъ рѣчи, а за ними вся церковь, жѣнки и дѣти. До того додати, що въ церкви чистота и порядокъ справдѣ сальоновый при богатствѣ образôвъ и хоругвей, жертвованыхъ зъ заохоты о. Ем. Левицкого приватными фундаторами. Взявши все те на увагу, кождый порозумѣе, длячого то обрядъ нашъ черезъ 500 лѣтъ спасавъ нашу Русь ôтъ загибелѣ... Будучи черезъ 33 лѣтъ на капелянiи въ Майданѣ, о. Ем. Левицкій выхованъ собѣ своими науками цѣле поколѣнье, готове за церковь и за языкъ свôй понести и найбôльшій жертвы. На ширшôй арені политичнôй о. Ем. Левицкій, яко чоловѣкъ лагôдный, доматоръ, не выступавъ,... але не було еще случаю, щобы коли выборець зъ Майдану показався невѣрнымъ рускому дѣлу. Для прихожанъ було слово ихъ ôтця духовного, котрый ихъ въ щастю и въ нещастю не опусканъ, святымъ.. Длятого то вѣсть о екскомуникаціи живо тронула не тôлько селянъ, але навѣть самого колятора, котрый съ родиною прибувъ потѣшити 60-лѣтного душпастыря. Якъ глубоко дôткнула та справа самого о. Левицкого, показує вже сей одинъ фактъ, що ôнъ ôтъ того часу жіє мовь заточникъ середныхъ вѣкôвъ... запершися въ своѣй комнатѣ, съ нѣкимъ, навѣть съ родиною своею не зносится... безнастанно лишь молится и жде тои щасливои хвилѣ, коли наспѣє помилуванье."

—(**Дрôбні вѣсти.**) Цѣсарь дарувавъ комитетови церковному въ Шоломиницяхъ, пов. рудецкого, 100 зр. запомоги на докôнченье будовы церкви. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Жукôвъ, дек. цѣшанôвского, 100 зр. запомоги на будову школы. — Министеръ торговлѣ бар. Пино одержавъ ôтъ цѣсаря ордеръ желѣзнои короны. — Цѣсарь именувавъ Зигмунта Савчиньского и Генрика Шмита членами гал. рады школьнои краевои на дальшій три лѣта. — Епископомъ въ Крижовацу въ Хорватіи именованый тамошный крыл. Илія Гранилевичъ; о. Юліянъ Пелешь, якъ се мы доносили, рѣкся того достоиньства. — Минувшого тыждня умеръ звѣстный писатель правничій Бляшке. — Въ Катаринцяхъ коло Комарна перейшовъ бувшій народный учитель Михаилъ Бавманъ на жидôвску вѣру.

Вѣсти епархіяльні.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Дѣйстнымъ деканомъ надвôрнянскимъ, а заразомъ почетнымъ совѣтникомъ консисторскимъ съ правомъ носити ôтзнаки крылошаньскі, именованый о. Корнилій Мандычевскій, дотеперѣшный ассесоръ, приходникъ въ Надвôрнôй. Новоименованый *деканомъ* городецкій о. Мих. Кульматицкій, приходникъ зъ Повѣтна именованый рôвножь почетнымъ совѣтникомъ консисторскимъ съ правомъ носити ôтзнаки крылошаньскі.

Декретъ на сотрудника при архикатедральній церкви св. Георгія во Львовѣ получивъ о. Володимиръ Петрушевичъ, завѣдатель зъ Бережанъ.

Введені въ душпастырства оо. 1) В. Бѣлиньскій на сотрудникъ въ Соколовѣ; 2) М. Боднаръ яко завѣдатель Гребенова.

Новѣ сотрудництва креуются въ Колодѣевцѣ и Залучу надъ Черемошемъ.

Въ пропозицію на приходъ reg. coll. въ Мостискахъ принятый о. Яковъ Рожка тамошный завѣдатель.

Именованѣ оо. 1) Левъ Луцкій, сотрудникъ въ Крылосѣ, именованый сотрудникомъ при пар. св. Петра и Павла во Львовѣ; 2) Сим. Савула, катехетъ перемыскои епархіи, именованый адм. сотрудникомъ въ Теребовли.

Зъ АЕпархіи Перемыскои.

Крылошаньскими ôтзнаками надѣленый о. Кар. Іолошиньскій, професоръ пастырского богословія въ Перемышли.

Звольненый ôтъ обовязкôвъ совѣтника и референта консисторіи задля своего преклонного вѣку крыл. о. Левъ Кордасевичъ. Рефератъ въ дѣлахъ супружескихъ, патронату и переходу на другій обрядъ придѣленый о. Ант. Юзычиньскому. О. Захарій Пôдляшецкій другій катедр. проповѣдникъ именованый помôчникомъ референта вдовично-сиротиньского фонду.

ПЕРЕПИСКА АДМИНИСТРАЦІИ.

Всч. о. І. Л. въ Сѣлци белз. За наддатокъ для „Дѣла" изъ особенно щирѣ желаня успѣху при збôльшеныхъ нашихъ трудахъ пріймѣтъ ôтъ насъ рôвно щиру подяку! *Всч. о. Д. Ч. въ Гуми.* На 1883 р. лишилося 40 кр.

Заявленье.

Маємъ честь завѣдомити П. Т. Публику, що полицы въ рускôмъ языцѣ — комбинаціи на случай смерти и асоціяційні (посаги для дѣтей) — вже суть готові и на желанье партій вымѣнюются.

Обезпеченье Всечестного о. М. Садовского дотычитъ комбинаціи на случай дожитя съ зворотомъ премій, — якихъ полицъ до теперь що найбôльше 10 въ рускихъ рукахъ находится, а для 10 полицъ тои комбинаціи кождый признаєть, що не возможно намъ накладу въ рускôмъ языцѣ дѣлати и на тую комбинацію выдаются полицы лишь въ нѣмецкôмъ языцѣ, а то для незначого числа контрагентôвъ.

Репрезентація „Аціенды" для Галичины и Буковины во Львовѣ.

Ôтозва.

Пôдписаный Выдѣлъ осмѣлявся зъ причины зближаючогося празника Рождества Хр. просити всѣхъ патріотôвъ, щобы при загальнôмъ торжествѣ не забули и на убогу молодѣжь въ тутешнôй Бурсѣ. Особенно пожаданѣ булибы датки въ натураліяхъ, до котрыхъ теперь найлучша случайность, при „колядѣ". Не забудьтежь Всч. Ôтцѣ и Пчт. Учителѣ и Ч. Вôйты выслати колядникôвъ въ тôй цѣли, щобы тое, що збереся, ôтослати на користь Бурсы.

Ôтъ выдѣлу рускои Бурсы въ Тернополи.
Дръ В. Лучаковскій.

Ôтозва

Вже ôтъ трехъ лѣтъ трудимося около справы загально-пожиточнои, а въ нынѣшныхъ нашихъ такъ трудныхъ обставинахъ многоважнои, т. є. отвореня въ Бережанахъ Рускои Бурсы. Труды нашѣ, дякувати жертволюбію нашихъ Родимцѣвъ, увѣнчалися доси якимъ-такимъ успѣхомъ; но єсли институція устоятися має, повинна она станути на сильныхъ основахъ, и зъ того власне взгляду мы еще не єсьмо на стôлько сильні, щобы мочи приступити до отвореня Бурсы. Щобы проте повзяту мысль якъ найскорше воплотити, мы хватаємъ всяку случайность, и зближаючіся Коляды спонукуютъ насъ ôтозватися въ день той торжественный до всякого и пригадати, що суть на свѣтѣ многі рускі дѣти, котрыбы хотѣли учитися, але имъ средствъ матеріяльныхъ до того не стає, и що цѣлею и задачею власне нашого товариства єсть, такимъ убогимъ молодцямъ подати помôчну руку. А чимъ обильнѣйша буде помôчь Родимцѣвъ, тымъ скорше наше намѣренье осуществится. Датки просимъ пересылати на руки касіера товариства п. Ю. Насальского, проф. гимназіального.

Ôтъ Выдѣлу Рускои Бурсы въ Бережанахъ.

Надлѣкаря штабу дра Г. Шмидта

ОЛѢЙ ДО УШЕЙ

лѣчитъ швидко и основно хроничну глухоту, теченье зъ ушей, кольку въ ушахъ, навѣть въ найбôльше задавненыхъ случаяхъ! Прикрый шумъ въ ушахъ, якъ такожь легку глухоту заразъ усуває, якъ се доказуютъ тысячні оригинальні свѣдоцтва. — Цѣна за фляшку съ поученьемъ о уживаню 3 марки 50 феникôвъ.

Головный складъ во Львовѣ у Петра Миколяша; въ Вѣдни I. Engel-Apotheke am Hof Nr. 6. (11—?)

Накладомъ редакціи „Свѣта" вышелъ сего року (правои фонет.)

ФАВСТЪ

трагедія І. В. Гете

Часть перша.

Зъ нѣмецкого переклавъ и поменивъ

Иванъ Франко.

Цѣна 1 зр. 50 кр.

Найути можна въ редакціи „Свѣта" во Львовѣ ул. Куренника, ч. 1. (На почтову пересылку прочитъ залучити 5 кр. гешр. 15 кр. на редакцію).

Угорскі вина

бѣлі и червоні, въ фляшкахъ и бочôвкахъ, якъ такожь власні винокурні коняки и наливки можна у мене якъ найдешевше дôстати.

КЕКЕСИ КАЛЬМАНЪ

(Kékesy Kálmán)

властитель винницѣ

въ Gyöngyös на Уграхъ.

Всякі поясненя и цѣнники посылаются даромъ.

Пробна скриня съ 12 фляшками по 0·7 литры стоитъ ôтъ желѣзницѣ 8 зр. (13—25)

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ",

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкôмъ 8 зр. 40 кр.)

Дôстати можна въ Администраціи „Дѣла".

Любовь

УБОГОГО МОЛОДЦЯ,

повѣсть Октава Фейлета, зъ французского. Цѣна 1 зр. 20 кр., съ пересылкою 1 зр. 40 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

Стефанъ Лаврентій,

повѣсть Едвардса зъ англійского въ двохъ томахъ, цѣна 2 зр. 70 кр., зъ пересылкою почтовою 2 зр. 90 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ",

повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

„Скошеный цвѣтъ"

образокъ зъ галицкого житя

Василя Барвѣнка.

Цѣна 1 зр., съ пересылкою 1 зр. 20 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй.

А. ШТАЙНЪ

дентистъ-лѣкарь зъ Вѣдня

осѣвъ на постоянне

въ Тернополи.

Лѣчитъ всякі слабости устъ и зубôвъ. Операціи, пльомбованя, чищеня зубôвъ, вправлюванье штучныхъ зубôвъ и щокъ довершує якъ найлучше и найдешевше.

(1—3)

„МЕРТВІ ДУШЪ"

гумористична повѣсть **Миколая Гоголя** съ портретомъ автора и „Словомъ ôтъ Выдавництва" (278 стороръ великои 8 кн).

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" и въ книгарни Ставропигійскôй.

Тысячѣ, на котрыхъ вже не було надѣѣ, завдячуютъ уздоровляючому пиву зъ екстракту солодового житье и тѣшатся нимъ теперь.

(Се слова высказані неразъ самыми выздоровѣвшими.)

ВЫПРОБОВАНІ успѣхи УЗДОРОВЛЯЮЧІ

въ хоробахъ обезсиляючихъ, въ загальнôмъ ослабленю тѣла, въ вадахъ травленя, въ браку апетиту, при кашлю, въ хоробахъ шіѣ, жолудка, грудей и легкихъ черезъ Іоана Гоффа солодові вытворы, увѣнчані 58 высокими ôтзначенями зъ всего свѣта, черезъ єдино-правдиве уздоровляюче пиво зъ екстракту солодового Іоана Гоффа. уздоровляючу солодову чоколяду и солодові грудні бомбоны

(жадати лишь въ синôмъ паперѣ).

До ц. к. дворского дипервата до найбôльшои части владѣтелѣвъ Европы, или ц. к. совѣтника, властителя золотого креста заслуги съ короною, рицаря высокихъ крестъ и нѣмецкихъ ордерôвъ, **Іоана Гоффа,**

Wien, Fabrik: Grabenhof, Bräunerstrasse, Nr. 2, Comptoir und Fabriks-Niederlage: Graben, Bräunerstrasse, Nr. 8.

Дякую сердечно Іоанови Гоффови за его вынайденый и выроблюваный имъ солодовый екстрактъ, бо его щасливо вынайдене уздоровляюче пиво солодове уратувало менѣ житье. Ôтъ року я бувъ нездоровъ на груди, здавалось, що той бôль знищитъ менѣ всѣ внутренности. Зô мною було що разъ гôрше. Мôй домашный лѣкарь выпробувавши вже всѣ средства, порадивъ менѣ наконець ужити екстракту солодового Іоана Гоффа. Майже безъ надѣѣ розпочавъ я нараджену менѣ курацію.

Ледви минувъ мѣсяць, то тѣло мое немовбы перемѣнилось; менѣ зôйшло нове житье, менѣ неописано лекше, якъ ôтъ давна менѣ не було; розумѣєсь, я дальше уживаю сеи курацію — Слава Богу, я оздоровѣвъ. Дякую симъ п. І. Гоффови за его лѣкъ, бо ôнъ оказався моимъ правдивымъ добродѣємъ. Нехай ще многі лѣта трудится для здоровля терплячои людскости.

В. Цигенбайнъ, рентіеръ.
Unter den Linden 78.

Урядове справозданье лѣкарске

Ц. к. Дирекція польныхъ шпиталѣвъ въ Шлезвигъ: При слабостяхъ жолудковыхъ, при хроничныхъ катарахъ, при великôй утратѣ сокôвъ и ослабленю дѣлало солодове пиво Гоффа — знаменито. Въ всѣхъ тыхъ случаяхъ оказалося оно напосмъ дуже радо питымъ и заключаючимъ въ собѣ уздоровляючі поживні и скрѣпляючі средства.

Пирцъ v. Гаєрефельдъ, Дръ Маєръ, лѣкарь регментовый.

Цѣны правдивого уздоровляючого солодового пива І. Гоффа: 13 фляшокъ зр. 6·06; 28 фляшокъ зр. 12·68; 58 фляшокъ зр. 25·48. Ôтъ 13 фляшокъ доставляєся franco до дому. При пересылцѣ зъ Вѣдня: 13 фляшокъ зр. 7·26; 28 фляшокъ зр. 14·60; 58 фляшокъ зр. 29·10; ½ кильо солодовои чоколяды І. зр. 2·40, II. зр. 1·60, III. зр 1. (При бôльшôй скôлькости съ рабатомъ). — Солодові бомбоны мѣшечокъ 60 кр. (такожь ½ и ¼ мѣшечка). Низше 2 зр. нѣчо не розсылаєся.

Головні склады: *Львôвъ:* З. Рукеръ, І Байзеръ, II. Миколяшъ, Г. Блюменфельдъ, Кар. Балабанъ. *Бяла:* Г. Забыстшанъ (апт.). *Бохня:* І. Михникъ *Будзановъ:* Ясеньскій. *Чернівецъ:* Иг. Шнирхъ, І. Голяховскій, Бр. Табакаръ. *Дрогобычъ:* Добжинецкій (апт.). І. Яблоньскій. *Ярославъ:* С. Елленбергъ, І. Ромъ, Вислоцкій. *Краковъ:* Янъ Янига, І. Травчиньскій, В. Редикъ, Е. Штокмаръ, Е. Фухсъ, Ц. Вишневскій. (2—12)

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ.

„ГОСПОДАРЬ И ПРОМЫШЛЕННИКЪ"

Письмо Илюстроване,

органъ товариства господарско-промыслового,

въ року 1883 буде выходити въ Станиславовѣ съ прилогою:

„ЛИСТОКЪ ГОСПОДАРСКІЙ"

якъ до теперь кождого 1 и 16 въ мѣсяци и обôймати буде ôсьмь картокъ (6 картокъ припаде на „Г. и П." а 2 картки на „Л. Г.")

„Господарь и Промышленникъ" по при вступнѣ статія о господарствѣ и промыслѣ, буде розбирати науково поодинокі ôтрасли господарскі и промыслові пôдъ рубриками: Поле, Машины господарскі, Домашный скотъ, Огородъ-садъ, Промыслъ, Вороги господарства, Замѣтки зъ хемія, Записки господинѣ, Новѣ письма, буде передавати текучі справы товариства господарско-промыслового. **„Листокъ господарскій"** обговорювати буде всякі справы господарскі загально и подрôбно зъ становиска практичного. „Листокъ Г." призначеный бôльше для початковыхъ, коли „Господарь" теоритичну науку господарства заступати хоче; оба письма взаимно доповняются. Въ инсератахъ дасся до розпорядимости Предплатникôвъ и членôвъ товариства господарско-промыслового въ кождôмъ числѣ ⅙ часть стороны на оголошенье, які артикулы маютъ на продажь, або якихъ закупити пошукуютъ. Текстъ буде мѣстити численні илюстраціи.

Предплата остає незмѣнена на цѣлый рôкъ . . 3 зр.
на пôвъ року . . . . 1 зр. 60 кр.

Просимъ и выжидаємъ якъ найчисленнѣйшихъ и найскорѣйшихъ замовленъ.

Редакція **„Господаря и Промышленника"**
въ Станиславовѣ, ул. Седельмаєрôвска, ч. 45.

!! Увѣдомленье важне для ВП. Панъ !!

Школа крою и робôтня одежей жѣночихъ и дѣточихъ

ВАНДЫ зъ Г. РУДКОВСКОИ

въ Перемышли ул. Мѣша.

Маю честь завѣдомити ВП. Панѣ, що при помочи великого математичного аркуша выданого мною, обовязуюсь кождого за ½ годины выучити крою. Кождый маючи той аркушь и потрѣбне выясненье може заразъ краяти зъ матеріи безъ жадныхъ до теперь уживаныхъ приборôвъ и взорôвъ. Аркушь той коштує лишь 3 зр., такъ тано, щобы и незаможні особы могли собѣ скраяти сукнѣ дошовѣ и густовій. Яко фахова кравчиня заручаю, що станики краяні пôсля сего аркуша и опису, лежатъ якъ найкрасше. Аркушѣ высылаю за надôсланѣ грошѣ або за послѣплатою почтовою.

Заразомъ поручаю мою

Робôтню одежей жѣночихъ и дѣточихъ

пôсля найновѣйшои моды, кроемъ французскимъ.

Маючи кôлькалѣтну практику и посѣдаючи кромѣ машинъ до шитя такожь новонайдені апараты: до робленя дѣрокъ на гузики, до вышиваня модныхъ десенѣвъ ôтъ разу въ 4 барвахъ, и инші доси незнані апараты, — єсьмъ въ станѣ якъ найлучше вдоволити ВП. Панѣ, а роботы зъ моеи робôтнѣ певно не будутъ уступати роботамъ спроваджуванымъ зъ Вѣдня и заграницѣ. Маю надѣю, що ВП. Панѣ оцѣнятъ мою совѣстну працю, и я заслужу собѣ на Ихъ ласкаве довѣріе.

Сукнѣ веселѣ, слюбні, балѣні и другі роблю пôсля журналу за мѣрну цѣну. — Замовленя замѣсцеві выконую якъ найскорше; надôсланѣ треба точну мѣру або станикъ и довгôсть сукнѣ.

Такожь пріймаю Панны до науки кравецтва; Панны зъ околицѣ знайдутъ у мене цѣлковите умѣщенье. За моральне веденье и основну та повну науку ручу.

Поручаючись ласкавôй памяти остаю съ поважаньемъ

Ванда зъ Г. Рудковска
въ Перемышли, ул. Мѣша.

3—6

Аптика подъ „Звѣздою“

ПЕТРА МИКОЛЯША

во Львовѣ поручає:

Олѣй рыбячій зъ мнюха
свѣжій, нечищеный и нѣчимъ не заправляный, длятого найуспѣшнѣйшій для дѣтей скрофулячныхъ и терплячихъ на груди. Фляшка 80 кр.

Кава гомеопатична
дра ЛЮЦЕ (Lutze)
въ пачкахъ 1/4, 1/2 и 1 фунтовыхъ. Фунтъ 60 кр.

КАВА ЗЪ ЖОЛУДИ
найлучшій сурогатъ правдивои кавы, даючій здоровый и пожиточный напитокъ, пакетъ 10 кр.

ЧОКОЛЯДА ГОМЕОПАТИЧНА
знаменита безъ приправъ, цѣла пачка 1 зр. 58 кр., пôвъ пачки 75 кр.

КАКАО стовченый въ порошокъ
цѣле пуделко 70 кр., пôвъ пуделка 40 кр.

Молоко згущене швайцарске
знамените средство поживане для дѣтей, пушка 55 кр.

Нестля порошокъ для дѣтей
заступаючій зовсѣмъ материньскій кормъ
пушка 90 кр.

ЛИБИГА ЕКСТРАКТЪ ЗЪ МЯСА
въ господарствѣ необходимый для выготовленя доброго, сильного росолу, въ пушкахъ по кр. 85, зр. 1·65, 2·75 и 5·30.

TAPIOCA P. GROULT
даюча дуже поживну зупу
пачка 70 кр.

Екстракты зъ солоду
зъ рôжныхъ фабрикъ, н. пр. Schering'a, Liebe'го, Löhund'a чистѣ и съ рôжными додатками, якъ хининою, рыбячимъ олѣемъ, вапномъ, желѣзомъ, по 60, 90 кр. и 1 зр.

ВОДА ДО ОЧЕЙ
РОМЕРСГАВЗЕНА
фляшка зр. 1·30.

Мораса плынъ
скрѣпляючій волосье
пôвъ фляшки 80 кр., цѣла 1 зр. 20 кр.

Дра КАРОЛЯ МИКОЛЯША
Испаньскѝ вина лѣчничѝ
признаний знаменитыми и свѣдоцтвами ВП. проф. и докторôвъ: Бенедикного, Braun'a von Fernwald, Spaeth'a, Drasche'го, Lorinser'a, Корчиньского, Видмана, Ед. Савицкого, Зембицкого, Стшалецкого, Волкна, Залозецкого, Стоклоса и Матеи Якубовского отзываченѝ, проф. хемія дра Радзишевскимъ хемично досліджений и знаменитыми узнаний:

Чверть литрова бутель. 1 зр. 50 кр.

Испаньске вино хинове
для скрѣпленя.
Испаньске вино хиново-желѣзисте
противъ безкровности и нервовыхъ хоробъ.
ИСПАНЬСКЕ
вино пепсинове
противъ недостаточного травленя.
ИСПАНЬСКЕ
вино пептонове
противъ выхудѣня въ хоробахъ упертыхъ, покармъ переходячій просто въ кровь.
Испаньске
ВИНО РУМБАРБАРОВЕ
противъ катарôвъ жолудка и кишокъ.

Тожъ само высше поименоваными професорами и лѣкарями за найлучшій признаний:

Для хорыхъ и реконвалесцентôвъ
КОНЯКЪ GRANDE CHAMPAGNE
чверть-литрова бутелька 1 зр. 80 кр.

ВИНО ТОКАЙСКЕ СТАРЕ
чверть литр. бут. 2 зр. 50 кр.

Вино маляга старе
чверть-литрова бутелька 1 зр. 20 кр.

Вино испаньске для реконвалесцентôвъ.
чверть-литрова бутелька 1 зр.

Плястеръ на нагнѣтки Боксбергера
звôй 35 кр.

Кровянка все свѣжа
склянна банька 1 зр. 20 кр.

Цукорки солодовѝ власнѝ и **ЦУКОРКИ МХОВѝ**
противъ кашлева, хрипкамъ и болямъ горла
ЗЕРНЯТА АНТИКАТАРАЛЬНѝ
Дра VOSSA
пуделко 70 кр.

Правдивѝ зернята Моризона
пара пуделокъ зр. 1·50 и 2·50.

Правдивый СИРОПЪ PAGLIANO
фляшка 1 зр.

Порошки Зайдлицкѝ
власного выробу, неуступаючѝ жадныхъ инныхъ що до лѣку, пуделко 1 зр.

Горѣвка француска зъ Бордо
спроваджена и тутъ до фляшокъ наповнювана: чиста 1/2 фляшки 60 кр., цѣла фляшка 1 зр., съ содою пôсля принесу B. Leo 1/2 фляшки 70 кр., цѣла фляшка 1·20.

Вода салицилева и порошокъ салицилевый
до устъ, найлучше средство до консервованя зубôвъ и противъ немалои вонѝ зъ устъ, фляшка воды 60 кр., пуделко порошку 30 кр. и 1 зр.

ПОМАДА ALKALOID
найлучша помада до волося, скрѣпляюча корôтъ и вдержуюча выпадане волося, слоикъ 60 кр.

Вода кольоньска
власного выробу, лучше добра, по 60 кр. и 1 зр. I. M. Фарины о половину меншѝ фляшки 50 кр. и 1 зр.

ПАРФУМЫ францускѝ
власного выробу
ПУДЕРЪ францускій правдивый
и власного выробу.
Плынъ на ôтмороженя, власного выробу.
Оцетъ десинфекційный, власн. выробу.
Годземôнна Малишевского
противъ ревматизмови и гостцеви.
ВОДА ДО УСТЪ АНАТЕРИНОВА
власного выробу, фл. 40 кр.
Олѣекъ зъ сосны Pinus Punilio
до розтрясуваня въ воздусѣ, фляшочка 80 кр.
Глицериновѝ выробы Зарга,
рôжнѝ мыла, кремы глицериновѝ и чиста глицерина.

Кромѣ тутъ наведеныхъ сѣть ще множество иншихъ средствъ до лѣченя, приладôвъ хирургичныхъ и матеріялôвъ.

ВИНА МОИ ЛѢЧАЩѝ и НАПОЕ для хорыхъ и реконвалесцентôвъ находятся на складѣ и въ всѣхъ реномованыхъ аптикахъ Галичины и Кракова, якъ такожь въ всѣхъ краяхъ коронныхъ.

Высылки почтою або желѣзницею выконуются безъ проволоки.

4 **ЦѢННИКЪ.** (3—?)

ТОРГОВЛЯ
КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА
во Львовѣ.

залагодкує дасканѝ замоаденя безпроволочно. При замовленю товарôвъ за готôвку або залічку зъ квотѣ 50 зр. каравъ, не числячи опакованя и ôтстанням желѣзницею франко до послѣдной стаціи.

Рижъ аравскихъ	.28	— 32	
„ волоскій фіоретове		— 48	
„ индійскій подвигнен.		— 40	
Саго пелоне бѣле		— 56	
„ индійске пальмове		1.28	
„ въ пачкахъ 1/4 к.		— 60	
Крупки перловѝ	— 32	— 43	
Зелятинопер. 61 ла 1/4 к. 2 40 дек.		— 6	
„ „ рож. „ 2·80 „		— 7	
Каруxъ дыбячій		— 25	
Мѣдъ прямый чист. жолт. к.		— 56	
Макароны итал. домій и т. д.		— 61	
„ въ ниткахъ		— 72	
Ванилія невелик. дека		— 50	
„ пручки	40, 50 и	— 60	
Шафранъ французкій, дека		1·20	

Инше корѣнье, якъ лаврачъ, перець, цо аменъ гвоздики, цынъ мушкатуловый итд., все свѣже и найдешевше.

Свѣчки Milly Стеариновѝ
4, 5, 6, 8 и 12 на ст. к. 500 гр. — 60
Аполло
До лѣхтарень 24 и 30
Олѣй рѣпаковый рафин.
Квоты до лямпъ
Мыло до пранья руки
„ до рукъ глицериновое
Кротвиль пшеничи тукорный
„ ржаный
„ брукентовый пшеничи
до ватерпаки, пакетъ заключаючій 4 кавалки
Фарбы до фѣлія въ пуделкахъ 56, 28
„ въ порошку Ультр. 5, 10 и 1·20
„ въ галькахъ въ куб. 1/2 кг.

Инше: Сода до прания, мыльный корѣнь, губки до товстого и подвôйного мѣтелки, сѣрники, перекій порошокъ на комахи, тинктура на плюсны, чорнило на обувъ въ пуделкахъ по 6, 7 и 12 кр.

Ново урядженый складъ товарôвъ корѣнныхъ
КАРОЛЯ КОЛЬМАНА
въ *Самборѣ, Рынокъ Ч. 12.*

поручає Высокопреподобному Духовеньству и Высокочестной публицѣ свой головный складъ товарôвъ, котрѝ зъ першихъ жерелъ спроваджує и продає по слѣдуючихъ цѣнахъ спродаж:

	Кава Ceylon бѣлична	1 зр. 85 кр.
	„ грубозернеста	1 „ 80 „
	„ середна	1 „ 70 „
2 3	„ перлова найлѣпша	1 „ 85 „
	„ Моска найлѣпша	2 „ — „
	„ Java	1 „ 60 „
	„ Куба найлѣпша грубозернеста	1 „ 85 „
	„ Porteza	1 „ 40 „

Цукоръ найлѣпшій въ головѣ по 48 кр.

Такожъ складъ гербаты россійскои, правдивый румъ бременскій, Cognac французкій, Розолисы данцуцкѝ, портеръ правдивый англійскій, мозельскои вина, пиво пильзненске и всякѝ инши товары корѣнныхъ и деликатесовыхъ по найтаншихъ цѣнахъ.

При тôмъ тирольскѝ яблока, правдивѝ моризоны зъ головного складу, Pagliano и Seehofer, дальше склады шкла, лямпъ, пасуръ, перцеръ и сѣтла церковного.

Для догідности Высокочест. публики высылаю по тихже цѣнахъ чаю 5 кильо въ пачкахъ почтою franco на мѣсце и цѣнникъ на жадане даю.

Дня 5 сѣчня 1883 тягненье
ТЕРСТЕНЬСКОИ ЛЬОТЕРІИ ВЫСТАВОВОИ

1. Головна выграна въ готôвцѣ 50.000 зр.
2. Головна выграна въ готôвцѣ 20.000 зр.
3. Головна выграна въ готôвцѣ 10.000 зр.

Дальше слѣдуючѝ выранѝ:
1 на **10.000** зр.—4 по **5000** зр.—5 по **3000** зр.—15 по **1000** зр.—30 по **500** зр.—50 по **300** зр.—100 по **100** зр.—200 по **50** зр.—542 по **25** зр.—разомъ

1000 выграныхъ на **213.550** зр.

Докладнѝ списы выграныхъ лежатъ для перегляду во всѣхъ мѣсцяхъ продажи льосôвъ.

Цѣна льосу 50 крейцарôвъ.

Замовленя при залученю 15 кр. на выдатки почтовѝ просятся надсылати до

Льотерійного ôтдѣлу Терстеньскои выставы,
Piazza Grande Nr. 2 in Triest. (16—16)

Кто желавбы взяти продажь льосôвъ, нехай звернеся заразъ на наведену въ горѣ адресу.

Во Львовѣ льосы набути можна въ гал. Рустикальнôмъ банку кредитовôмъ и въ кредитово-земскôмъ закладѣ для Галичины и Буковины.

ОБЩЕ РÔЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
для Галичины и Буковины,
Товариство зареєстроване съ неограниченою порукою

купує и продає Листы Довговѝ точно пôсля дневного курсу, **есконтує** купоны тыхже льосôвъ, якъ и купоны ефектôвъ державныхъ навѣть передъ речинцемъ, есконтує векслѣ и удѣляє пожички и задатки на гипотеку и за порукою.

ЗАВЕДЕНЬЕ ПРІЙМАЄ
ГРОШЕВѝ ВКЛАДКИ:
а) на **книжки щадничѝ** по 6%,
б) на **текучій рахунокъ** (conto currente)
за 30-дневнымъ выповѣдженьемъ 6%, (13—?)
за 14 „ „ 5%,
за 3 „ „ 4%.

Бюро Заведеня въ власнôмъ домѣ при улицѣ Ôрменьскôй н-ръ 2, на I-ôмъ поверсѣ.

Запрошенье до предплаты на
„SAMORZĄD“ и „GMINA“
разомъ съ популярною „GAZETA ROLNICZA“,
письма выходячѝ на перемѣну кождои недѣлѣ пôдъ редакцією **Маркила Туркавского во Львовѣ.**

Програма обохъ газетъ обнимає: 1) Вступнѝ статіи и розправы о жизненныхъ интересахъ краю; 2) Справоздання зъ чинностей Рады державнои, Сойму и Выдѣлу краєвого; 3) Справы поодинокихъ повѣтôвъ, громадъ и обшарôвъ дôбреныхъ (властей автономичныхъ и правительственныхъ); 4) Справы шкôльнѝ; 5) Хроника краєву и всячину; 6) Переглядъ науково-литературный и артистичный; 8) Переглядъ економично-торговельный и Газету Рôльничу; 8) Фейлетонъ на двохъ сторонахъ (ескизы повѣстей, историчнѝ, гумоски, житьепис и стихи); 9) Оголошеня урядовѝ и 10) Инсераты.

Кожде число становить для себе заокруглену цѣлôсть.

Предплата на „Samorząd“ и „Gmina“ выноситъ:
Съ пересылкою почтовою въ краю: рôчно 5 зр., пôврôчно 2 зр. 50 кр., чвертьрôчно 1 зр. 30 кр.; *безъ пересылки въ мѣсци:* рôчно 4 зр., пôврôчно 2 зр., чвертьрôчно 1 зр. Въ *Нѣмеччинѣ* квартально 3 марки; *въ иншихъ краяхъ* 5 франкôвъ.

Комплетъ газеты „Samorząd“ зъ рр. 1881 и 1882 коштує съ пересылкою лишь 1 зр. = 3 марки = 5 франкôвъ. Инсераты и прилоги обчисляются якъ найдешевше!!

На жаданье высылає *franco* заразъ числа на показъ и пріймає предплату:

Администрація „Samorząd-у“ и „Gmin-ы“
во Львовѣ, Рынокъ, ч. 7. (3—3)

Запросины до предплаты на р. 1883
на щоденну политичну, суспôльну и литературну газету
„ЗАРЯ“
выходячу вже третій рôкъ въ Кіевѣ пôдъ редакцією *П. А. Андрєевского,* въ форматѣ великого аркуша.

Програма газеты „Заря“:
I **Внутрѣшный ôтдѣлъ**: вѣсти о розпорядженяхъ правительственныхъ, вступнѝ статіи о важнѣйшихъ пытаняхъ суспôльного житя Россіи, дописи, економичнѝ промысловѝ и торговельнѝ пытаня южнои Руси. II. **Мѣсцевый ôтдѣлъ**. мѣска хроника Кіева и т. п. III. **Заграничный ôтдѣлъ**. IV. **Судовый ôтдѣлъ**. V. **Фейлетонъ**: образки и оповѣданя прозою и стихами, литературно-критичнѝ огляды, театральнѝ оцѣнки и пр. VI. **Всячина**. VII. **Дѣловый ôтдѣлъ**: о урожаяхъ, курсахъ, погодѣ и т. п. VIII. **Оповѣстки**.

Предплата на „Зарю“ выноситъ:

Безъ пересылки:	*Съ пересылкою:*
на рôкъ 8 рублѣвъ	на рôкъ 10 рублѣвъ
на пôвъ року 5 рубл.	на пôвъ року 6 рубл.
на чвертьроку 3 рубл.	на чверть року 4 рубл.
на мѣсяць 1 руб.	на мѣсяць 1 руб. 50 коп.

Заграничнѝ предплатники додаютъ до цѣны „безъ пересылки“ по **60 коп.** за кождый мѣсяць на бôльшѝ кошта пересылки.

Предплата починаєся ôтъ 1 и 15 кождого мѣсяця.

Предплату належитъ присылати пôдъ адресою: **„Главная контора „Зарѣ“ въ Кіевѣ“** (Крещатикъ, д. дворянского собранія, въ книжномъ магазинѣ Л. В. Ильницкаго).

Змѣна льокалю.
Рѣзьбярь печатокъ и майстеръ золотыхъ выробôвъ
М. В. ТАУБЕРЪ
во Львовѣ, ул. Сикстуска, ч. 6
принимає рѣзьбу печатокъ и золотыхъ выробôвъ на рôжныхъ метали, такожь направы и заволоки золотыхъ и золотыхъ выробôвъ
по умѣренныхъ цѣнахъ.
Замовленя зъ провінціи виконує точно. Кореспонденціи (5—5)

„БЕЗТАЛАННЕ СОНЦЕ“
образокъ зъ галицкого житя, написанъ Василя Барвѣнского, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.
Дôстати можна въ администрація „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскій.

К. Дикгоф
Новорôчнѝ Дзвоны
Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.
Дôстати можна въ администрація „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскій.

„ДЫМЪ“.
повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.
Дôстати можна въ администрація „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскій.

Вдова по священику
шукає мѣсця въ якôмъ ... чôмъ домѣ або управленю дому або и цѣлого ... пôдъ дуже приступними ... ми. Адреса: М. С. ... stant...

Выдавець и отвѣчальный редакторъ: **Володимиръ Барвѣньскій.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевче"ка, пôдъ зар...